

DOAMNE, DACĂ EU NU VOI AJUNGE LA CASA UNUI SĂRAC SĂ-L MÂNGÂI, SUNT CONVINS CĂ O S-O FACI TU!

Sărbătoarea Sfântului Proroc Ilie este o sărbătoare de vară, un popas duhovnicesc pentru părinții noștri de odinioară care trudeau la munca câmpului și așteptau milă și dar de la Dumnezeu pentru truda lor, s-o binecuvânteze Domnul. Așa am învățat de la părinții noștri ca, de Sfântul Ilie, să mergem la Biserică sau să urcăm la mănăstirile care au hramul Sfântului Ilie Tesviteanul. Să cinștim pe unul din marii profeți ai Vechiului Testament, o piatră de hotar în istoria neamului omenesc!

Prin Moise a deschis Dumnezeu drumul către cer, dându-i tablele legii, spunându-i ce să facă sau să nu facă poporul lui Israel, ca să poată urca treaptă cu treaptă spre poarta Cerului. Dar iată, aflăm că păcatul și diavolul s-au năpustit asupra omului, l-au orbit, pentru că păcatul întâi îl orbește pe om și, odată omul orbit de păcat, pierde cărarea spre Rai, spre Împărăția lui Dumnezeu. Ne aflăm în urmă cu aproximativ 850 de ani înainte de Hristos. Domnul,

văzând poporul lui Israel că era pe punctul de a se prăbuși în credința sa, de a se depărta de adevărul Dumnezeu, îi trimite un mare luminător, pe Sfântul Proroc Ilie. De nu s-ar fi născut Sfântul Ilie, Dumnezeu știe unde ar mai fi fost astăzi lumea aceasta! El a avut sabia cuvântului cu care a tăiat răul din rădăcina poporului lui Israel și s-a oprit și s-a îndreptat înapoi spre cărarea care duce la Raiul bucuriei lui Dumnezeu.

L-am putea asemăna pe Sfântul Proroc Ilie cu altă figură luminoasă a Vechiului Testament, o figură strălucitoare pe bolta creștinătății și a lumii, Sfântul Proroc Înaintemergător și Botezător Ioan, care face trecerea de la vechiul Testament la Noul Testament, despre care Sfânta Evanghelie ne spune că „a venit cu râvna și cu puterea lui Ilie”. Dar câtă vreme a trecut, peste poporul lui Israel, între cei doi sfinți? Aproximativ opt sute și ceva de ani. Vedeți la câte sute de ani se nasc sfinți pe ai căror umeri se sprijină bolta cerului?

Dumnezeu pentru rugăciunile Sfântului Proroc Ilie, să dăruiască tuturor pâine pe masă, pâine pe masa tuturor celor care trăiesc de la Nistru până la Tisa și de la Hotin până la Mare! Dumnezeu să dea o bucată de pâine și celor bătrâni, și săracilor, și celor ale căror case sunt străpunse de obuze în războaie astăzi!

Doamne, dacă eu nu voi ajunge la casa unui sărac să-l mângâi, sunt convins că o s-o faci Tu! Aveți nădejde în Dumnezeu și chemați-L la cina voastră de fiecare dată! Să-L rugăm pe Dumnezeu înainte de a ne așeza la masă, să-L chemăm să vină și să binecuvânteze pâinea pe care cu trudă și cu sudoare o câștigăm fiecare! Doamne, vino și la a mea cină și hrănește-mă cu harul Tău! Văduva din Sarepa a avut un pumn de făină, iar Sfântul Ilie a venit în casa ei cu un munte de har. Iată: unde se întâlnește harul lui Dumnezeu cu dragostea omului, acolo izvorăște viața întru Hristos!

† IOAN

Națiunea mea, necoapta

TUDOR GHEORGHE

Națiunea, mea, necoapta
Șade-n stânga, da' vrea-n dreapta.
Națiunea mea, nătânga,
Când e-n dreapta cere-n stânga.
Și se miră și se-ntreabă
De ce-au scos-o la tarabă
Ca s-o vândă la bucată

Până nu-i revendicată.
Cei cu drept s-o moștenească
Nu mai vor să se mai nască
Cei născuți sunt fiii ploii.
Plâng pe umerii nevoii
Așteptând să vină alții
Să le dea porții și rații,

Ce-a rămas de la ospățul
Hoților ce strigă „Hoțul!”
Națiunea mea nătângă
Nu mai poate nici să plângă.
Dezbrăcată în țărână
Să-i întindă Domnu-o mână
S-o ridice, să se spele

Să se curețe de rele,
Ca să strige-n gura mare:
Iar sunt gata de vânzare!
Națiunea mea, necoapta
Șade-n stânga, da' vrea-n dreapta.
Națiunea mea, nătânga,
Când e-n dreapta...

Este bine să știți...

În această perioadă de pandemie, jurnalul interregional „Banatul” este singurul jurnal care ajunge cu o consecvență lunară la cititori din patru județe!

LA PAS, PRIN CAPITALA BANATULUI • LA PAS, PRIN CAPITALA BANATULUI

IOAN HAȚEGAN

Pare astăzi un lucru obișnuit să afirmi așa ceva. Să aruncăm o scurtă privire asupra horticulturii și grădinăritului timișorean spre a înțelege vechimea afirmației din titlu și, mai ales, veridicitatea ei. În cursul veacurilor XVII și XVIII există un loc celebru în Timișoara: grădina de vară a pașei, transformată după 1716 în parc de recreație pentru guvernatorii militari ai Banatului. Poate că odată vom putea prezenta planul acestui spațiu absolut deosebit. În anul 1828, un anume Georg Petrich scoate o carte despre arta cultivării arborilor și florilor, în anul 1841 există o grădinărie a lui Schert, continuată de Bersuder. Prin anii 1850 se plantează cu copaci spațiul dintre Cetate și Fabric, luând naștere Parcul Coronini. Prin anii 1870 ia naștere Parcul Scudier (Central), înainte de 1900 se aranjează Parcul Rozelor - într-o primă formă, și apoi - rapid - restul parcurilor tradiționale.

Timișoara în anii în care mai era „orașul florilor”

În același timp apar dinastiile de grădinari/horticultori din Timișoara: Muhle, Niemetz, Agatsy. Crearea de noi sortimente de arbuști, de flori - în special trandafiri, face ca Timișoara să fie asemuită celebrului Erfurt al

luai aminte la acest aspect, dacă vreți să nu trăim din amintiri!

Germaniei. Lumea începe să descopere bucuria plimbărilor în natură, a unor momente petrecute în parcuri, a obiceiului de a oferi celor dragi flori. Florăriile iau o amploare nemaîntâlnită. Zeci și zeci de hectare (unele în zona bd. Mihai Viteazul de azi, altele în zona Horticulturii de la Pădurea Verde, mai apoi în zona bd. V. Pârvan), duc renumele orașului peste zări și mări. Între războaie, la Timișoara se înființează acea Societate Națională Horticolă, aici se reface Rozariul și se înființează Alpinetul. O mândrie era să locuiești în orașul florilor și parcurilor. Regia Horticolă de azi preia tradiția și se străduie să o continue, în timp, însă, edilii au aprobat - aiurea, zic eu - micșorarea spațiilor verzi ale orașului și, dacă nu sunt atenți în continuare, Timișoara va rămâne doar cu tradiția. Oameni din orașul florilor,

Foaia de Jimbolia

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Workshop de PATRIMONIU ARHITECTURAL LA JIMBOLIA

Agencia pentru Dezvoltare Regională Vest împreună cu Institutul Patrimoniului din Bavaria desfășoară un proiect dedicat protejării patrimoniului. În cadrul acestei acțiuni, în 11 iunie 2021 a avut loc la Jimbolia un workshop de identificare a unor elemente cu valoare cultural-istorică. Concret, mai multe grupuri formate din specialiști în diferite domenii au străbătut străzile principale ale localității pentru a nota și fotografia clădiri sau detalii arhitecturale relevante pentru proiectul amintit. La final, la Casa de Cultură a Orașului Jimbolia a avut loc sintetizarea informațiilor și comunicarea lor către experți din Germania, conectați online la eveniment. De asemenea, în prima parte a zilei s-a organizat și expunerea unui context general-istoric al orașului.

PROIECT EUROPEAN

A demarat șantierul pentru implementarea proiectului european de reabilitare a Teatrului de Vară din centrul orașului și a trotuarelor pe strada Calea Mărășești.

Cererea de finanțare cu titlul „Îmbunătățirea calității vieții populației în Orașul Jimbolia prin investiții în obiective culturale și infrastructură”, împreună cu toată documentația aferentă, au fost depuse spre evaluare la ADR Vest în data de 29.08.2018, iar proiectul a fost aprobat și Contractul de finanțare din fonduri europene și guvernamentale a fost semnat la data de 3 aprilie 2020. După perioada de întocmire a Proiectului tehnic și obținerea tuturor avizelor și aprobărilor necesare s-a dat Ordinul de începere a lucrărilor.

Acest proiect va primi finanțare prin Programul Operațional Regional (POR), în cadrul Obiectivului specific 13.1 – „Regenerare urbană orașe mici și mijlocii”.

Proiectul este de tip integrat, având două componente: una culturală și una de infrastructură.

Obiectivele specifice ale proiectului:

A. „Reabilitare și dotare Teatru de Vară - Str. Republicii, Nr 37, Oraș Jimbolia, Județ Timiș”.

B. „Îmbunătățirea spațiului public urban prin reabilitarea trotuarelor pe strada Calea Mărășești din zona de periferie a orașului Jimbolia”.

Lungimea trotuarelor situate de-a lungul drumului Calea Mărășești pe partea stângă – 1.178,5 m, lungime trotuare pe partea dreaptă – 1.041 m, lățime trotuare 1,6 m. Modernizarea trotuarelor se va realiza cu îmbrăcăminte modernă, din dale prefabricate din beton.

Valoarea totală a proiectului este de 4.025.150,89 lei.

Termenul de finalizare a proiectului este 30.04.2022.

DEPORTAȚI ÎN BĂRĂGAN

Luni, 28 iunie, începând cu ora 18, Muzeul Presei „Sever Bocu” a fost gazda unei acțiuni ce a avut ca temă deportarea în Bărăgan, episod al istoriei petrecut în urmă cu 70 de ani.

Cuvintele scrise de doamna Teodora Idvorean ne-au arătat că viața în deportare a căpătat valențe de surprinzătoare normalitate.

În ceea ce privește deportarea pe plan local, echipele de elevi care au participat la acțiunea de Treasure Hunt au prezentat succint informațiile pe care le-au descoperit prin intermediul jocului.

Invitații acestui workshop au fost doamna Teodora Idvorean și domnul Daniel Vighi din partea Asociației Culturale „Ariergarda”.

COLABORARE

care viețuiești!

Acțiunea a fost posibilă și datorită sponsorilor implicați: Alsi Taxi, Danimex, S.C. Sevy Agro S.R.L.

În data de 23 iunie, Casa de Cultură a orașului Jimbolia a avut privilegiul să colaboreze cu 24 de membri ai Școlii Gimnaziale Jimbolia și ai Liceului Tehnologic Jimbolia. Pentru a atrage atenția asupra istoriei localității, dar mai ales asupra modului în care s-a petrecut la Jimbolia deportarea în Bărăgan, în urmă cu 70 de ani, a fost organizat un concurs de tip vânătoare de comori. Participanții au fost foarte activi. Misiunile lor au fost diverse, de la realizarea unor fotografii, până la apelarea telefonică a unor localnici, persoane cheie, ce au putut furniza informațiile necesare. Există și moduri distractive de a învăța despre cultura și istoria locului în

POEZII AI URBEI NOASTRE

Într-o cetate modernă

PETRE STOICA

Elev de liceu palid după întâia țigară
treci pe străzile orașului cu horticenii și femei sănătoase
însoțite de bărbați fără patimi
din turnul primăriei te salută un clown
apoi dispăre strănutând în văzduh
cine sunt măreșalii din stradă?
nimeni nu știe unde se află Europa
în cafeneaua de plus, bătrânii cu chipuri de marmoră
joacă zaruri, dar moartea câștigă mereu
din pălănia soarelui picură miere păsări umile
cugulesc semințe de aur la picioarele Fecioarei Maria
de ce nu vine vântul
să liniștească sânii femeilor sănătoase
să-mi răcorească obraji încinși de primul sărut
în parc lângă chioscul lanțareii?
de ce nu vine vântul?
arșița topește fardul obrăjilor tramvaiului galben
duce țărâni chipesi la gară - acolo
unde viața are gust de păcură dulce - acolo
unde se vând bilete pentru garile din paradis
seara pietonii se retrag în camerele lor mortuare
crește cântecul Lili Mărlen
departe foarte departe
gramofonul găfăle că un obez în fața unei fecioare
o saltă cu aripi impușcate zboară pe fereastră,
dar nebunii orașului întârzie sub felinare
și pipăie conturile Europei bolnave.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ANA-MARIA LAZĂR

Foaiia de Aquatim

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

STAȚIA DE EPURARE

DR. INȚ. ILIE VLAICU, DIRECTOR GENERAL AQUATIM

După o funcționare neîntreruptă de peste 20 de ani, stația de epurare a intrat în reparații generale din cauza creșterii debitului de apă uzată care intra în stație, capacitatea instalațiilor existente fiind depășită. În 1960, ca urmare a dezvoltării accentuate a industriei, care a dus la creșterea ponderii apelor industriale și a micropoluantilor în apele uzate, în cadrul stației de epurare s-a înființat un laborator de analize fizico-chimice. Aici se urmărea permanent atât calitatea apei de la intrarea în stație, cât și a apei deversate în emisar. De asemenea, în acest laborator se testa calitatea apelor uzate provenite de la principalele unități industriale din Timișoara.

Un nou pas important în dezvoltarea stației de epurare a avut loc în jurul anului 1968, când capacitatea

stației s-a mărit la 1.200 l / s, iar partea veche a fost extinsă și modernizată. În acel moment, stația de epurare era dotată cu grătare rare și dese, desnisipatoare, separatoare de grăsimi, două decantoare radiale și o stație de pompare a apelor uzate. Pompele vechi, cu piston acționat cu abur, au fost înlocuite cu pompe electrice având un randament crescut. Nămolul reținut în bazinele de decantare era supus unui proces de fermentare anaerobă în patru metantancuri și, mai apoi, unui proces de deshidratare, din care rezulta un produs valorificabil, cu bune proprietăți fertilizante. În urma procesului de fermentare rezulta biogazul care era acumulat într-un gazometru.

Stația de epurare din Timișoara a fost una din primele stații din țară, dacă nu chiar prima, care a produs și utilizat biogazul ca și combustibil în centrala termică a stației. Ulterior, biogazul în exces se utiliza la producerea energiei electrice, sudură electrică, tăiere oxibiomecanică, acționarea unui tractor cu greifer pentru încărcarea nămolului în basculante. La vremea aceea, producția de biogaz atingea 1000 mc / zi.

Creșterea continuă a debitelor de ape uzate, datorată dezvoltării edilitare și industriale accentuate a municipiului, a dus la necesitatea extinderii și îmbunătățirii procesului tehnologic de epurare, în perioada 1981-1985. Astfel, pe lângă treapta mecanică de epurare s-a înființat o nouă treaptă, cea biologică, care asigura o calitate mai bună a afluentului. În plus, la treapta mecanică existentă se mai adaugă una nouă, cu capacitatea de 800 l / s. Noua linie era conectată la noul canal colector Sud și era compusă din două linii paralele de grătare rare, cu curățare manuală, grătare dese, cu curățare mecanică, stație de pompare a apelor uzate, desnisipatoare și separatoare de grăsimi.

După trecerea prin cele două linii ale treptei mecanice, apa era dirijată către patru decantoare radiale și, apoi, la bazinele de aerare ale treptei biologice. La sfârșit, apa epurată era deversată în râul Bega. În paralel cu instalațiile de epurare, s-a realizat și o stație de pompare pentru apele pluviale, prevăzută cu un deversor de ape mari și trei agregate de pompare de mare capacitate, care pompau apă în emisar.

PREȘEDINTELE ARA, LA O ÎNTÂLNIRE DESPRE VIITORUL SECTORULUI DE APĂ ȘI CANALIZARE

CRENGUȚA RADOSAY

Recent, la Runcu, s-a desfășurat un eveniment important, sub patronajul Asociației Române a Apei, la invitația directorului Aparegio Gorj, Traian Pătrășcoiu.

Președintele ARA și directorul Aquatim, Ilie Vlaicu, s-a întâlnit cu managerii marilor operatori de servicii de apă și canalizare din țară, pentru a discuta și analiza cele mai bune soluții de dezvoltare a sectorului în cauză, prin atragerea de fonduri ale Uniunii Europene.

La întâlnirea de la Runcu, alături de directorii operatorilor regionali, au fost prezenți importanți factori decizionali ai Autorității de Management pentru POIM din cadrul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene.

Directorul general al Autorității de Management, Oana Marie Arat, a susținut, în cadrul întâlnirii ARA din Gorj, importanța implicării în atragerea fondurilor UE: „Fondurile dedicate sectorului de apă și canalizare din România sunt șansa unei dezvoltări rapide și sustenabile, astfel încât este important ca operatorii regionali să alcătuiască proiecte viabile, realiste, să urmărească realizarea lucrărilor ce va conduce la o creștere a calității serviciilor oferite.”

Președintele ARA, Ilie Vlaicu, a apreciat public activitatea Aparegio drept una de excepție, în condițiile în care tariful practicat este unul dintre cele mai scăzute din România, iar ecuația economică regională nu este una tocmai favorabilă. „Cu toate acestea, Aparegio reușește să facă performanță și să atragă fonduri nerambursabile pentru proiectele sale de investiții”, a spus liderul Asociației Române a Apei.

Scopul întâlnirii ARA a fost atins, odată ce reprezentanții Ministerului Investițiilor și Fondurilor Europene au aflat, direct și concret, realitatea din teren, oferind, pe loc, soluții pentru depășirea problemelor inerente care decurg dintr-o activitate atât de complexă.

RELUĂM DEBITUL... DE SĂNĂTATE

CRENGUȚA RADOSAY

Aquatim a inițiat, în urmă cu câțiva ani, acțiunea „Creștem debitul la SĂNĂTATE”, la propunerea medicului companiei, Cristina Nica, cu scopul de a-i conștientiza pe angajați în primul rând, dar și comunitatea, asupra importanței unei sănătăți solide, în toată complexitatea ei.

În tot acest răstimp, am avut nenumărate acțiuni cu invitați medici de diferite specializări, care au punctat aspecte esențiale de sănătate, dar și campanii permanente de donare de sânge. Interesul a fost, deopotrivă, unul mare. Pandemia a stopat, din nefericire, aceste evenimente, astfel că reluarea lor, acum, ne-a surprins pe toți în cel mai plăcut mod.

Cristina Nica a invitat-o recent pe șefa Centrului de Transfuzii Timișoara, prof. dr. Rodica Lighezan, care le-a transmis angajaților Aquatim că nevoia de sânge este foarte mare, iar sprijinul nostru unul mult așteptat, îndeosebi în specialitățile cardio-vascular și pediatrie. „S-au reluat foarte multe dintre operații, spitalele și-au reintrat în rolul lor specific de dinainte de perioada Covid-19 și avem mare nevoie de suportul comunității în donarea de sânge. Vom relua colectele mobile de sânge, astfel că vom veni, din nou, în sediul Aquatim, pentru recoltare. Mulțumim pentru implicare și omenie!”, a transmis managerul Centrului de Transfuzii Timișoara.

Rodica Lighezan este un promotor al vaccinării, alături de medicul Aquatim, fiind convinsă deopotrivă de efectele pozitive ale acestui demers sanitar. În condițiile în care tulpina Delta se răspândește amenințător „e păcat ca, în septembrie, s-o luăm de la capăt. Soluția este să ne vaccinăm!”

Tradiția campaniilor de donare de sânge se va relua așadar, cât de curând, în casa Aquatim, în aceeași atmosferă prietenoasă și caldă, cu glume și zâmbete, căci, atunci când știi că faci o faptă bună, totul devine rezolvabil. Și-apoi, s-a demonstrat de-atâtea ori că un astfel de gest poate și chiar face diferența între viață și moarte pentru cei aflați în cumpenele vieții.

MĂ BUCUR SĂ MĂ ALĂTUR UNOR OAMENI CARE ȘI-AU DEMONSTRAT PERFORMANȚA

DR. INȚ. ILIE VLAICU

La Universitatea de Vest Timișoara, s-a constituit „Grupul Partenerilor Strategici – GPS UVT”, structură consultativă independentă prin care UVT își adaptează și își promovează rolul public pe care îl deține, drept formator solid de educație, respectiv pol de gândire strategică în comunitate.

Grupul reunește personalități recunoscute în comunitate pentru rolul pozitiv pe care și l-au asumat în spațiul public local și național, pentru leadership-ul strategic pe care l-au promovat și pentru probitatea lor profesională. „Grupul Partenerilor Strategici – GPS UVT” se reunește periodic și are o agendă complexă

de activități. „Grupul Partenerilor Strategici – GPS UVT”, prin formatul complex pe care l-a instituit, va milita pentru adaptarea rapidă a universității la cerințele actuale ale societății și pentru vizibilitate efectivă a pașilor gândiți, a deciziilor luate.

Directorul general al Aquatim, domnul Ilie Vlaicu, a fost solicitat să fie parte a acestui grup și a acceptat poziția onorantă: „Mă bucur să mă alătur unor oameni care și-au demonstrat performanța, în companiile pe care le conduc, într-un format foarte serios de gândire strategică aplicată, ce va contribui, cu siguranță, dinamic și eficient, la dezvoltarea regiunii noastre, a spus domnia sa cu acest prilej.

PAGINĂ REALIZATĂ CU SPRIJINUL DOAMNEI CRENGUȚA RADOSAY

Foaiia F de Făget

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Urez tuturor elevilor alegeri inspirate în privința carierei pe care o vor urma!

Marcel AVRAM - Primar al orașului Făget

De unde vin, domnule primar acești bani?

► O mare parte din bani ne-au venit din fondurile guvernamentale, dar și primăria a alocat deja o primă parte din suma prevăzută în buget pentru aceste burse...

La cât se ridică sprijinul financiar din partea primăriei?

► La aproximativ 160.000 de lei. Parte din suma totală prevăzută în bugetul inițial de către consilierii noștri.

Mereu alături de școală, domnule profesor Marcel Avram!

► Da și de această dată, atât conducerea Primăriei orașului Făget, cât și Consiliul Local al orașului nostru a acordat o atenție deosebită învățământului făgetean și când fac această afirmație, pot face trimiteri la numărul mare de proiecte câștigate și implementate, proiecte care au ca destinație precisă școlile și grădinițele orașului nostru. Gândiți-vă că din 11 proiecte câștigate și implementate în arealul nostru administrativ, nu mai puțin de opt au ca destinație Liceul Teoretic „Traian Vuia” din Făget, precum și grădinițele aflate în spațiul nostru educațional.

Domnule primar, aș dori să încheiem conversația noastră, cu un mesaj al primarului și profesorului Marcel Avram, pentru elevii orașului său. Se poate?

► Urez tuturor elevilor care au susținut examenele de Evaluare Națională și Bacalaureat succes și alegeri inspirate în privința carierei pe care o vor urma!

Pe domnul profesor Marcel Avram, despre care Vasile Todi spune că aparține unei dinastii de dascăli, l-am reîntâlnit trăind bucuria muncii împlinite, și când spun asta mă gândesc la proiectele mereu realizabile ale domniei sale. Proiecte despre care, cum veți citi mai jos, am și vorbit.

Domnule primar, învățământul și sănătatea locuitorilor orașului Făget, din câte cunosc, sunt două obiective prioritare pentru dumneavoastră. Dorind să vorbim despre ele, pentru că aveți ce-mi spune, cu ce începem?

► Cu încă un proiect care se află pe drumul cel bun! Dacă acum doi ani am reușit să aducem Spitalului Orășenesc Făget aparatură în valoare de 50.0000 de euro, prin acest recent proiect vom aduce fonduri de încă 80.0000 de euro spre Spitalul Făget. Țin cu acest prilej să felicit și totodată aduc mulțumiri echipei mixte formate din angajați ai primăriei și spitalului coordonată de domnul Silviu Dumitrescu.

Domnule primar, care ar fi prima veste bună pe care ați primit-o în ultima vreme pentru administrația dumneavoastră?

► Prima veste bună este legată de CNI, privind alimentarea cu apă-canal în localitatea Brănești.

Ce înseamnă asta?

► Înseamnă că am fost introduși pe lista de sinteză, urmând ca în următoarele luni să semnăm

contractul cadru. De asemenea, sperăm ca până la sfârșitul acestui an, să semnăm și pentru cele două proiecte referitoare la reabilitarea drumuri.

Despre ce proiecte este vorba?

► Este vorba despre reabilitarea drumului Făget-Bunea Mare și reabilitarea unor străzi din orașul Făget, pentru care, din toamnă, vom folosi o nouă linie de finanțare.

Pe ce program, intenționați să asigurați acest proiect?

► Pe un program gen PNDR, urmând ca până la sfârșitul anului să semnăm și acest contract.

Care ar fi suma totală necesară acestor proiecte?

► Mai bine de 13 milioane de lei.

Sunteți foarte activi în depunerea de proiecte bine întocmite. Îmi puteți vorbi, pe scurt, despre cele mai recente?

► Primăria Făget a depus la CNI cinci proiecte este vorba de apă-canal în localitatea aparținătoare Brănești, reabilitarea drumului Făget-Bunea Mare, reabilitare străzi în orașul Făget, construirea unui nou corp de clădire în cadrul Liceului „Traian Vuia” din Făget, pentru clasele I-IV și reabilitarea Casei de Cultură din orașul Făget.

Domnule primar, ori de câte ori vorbesc cu dumneavoastră, îl văd și pe profesorul Marcel Avram, cel mereu purtând dorul catedrei. Ce noutăți aveți din lumea învățământului făgetean?

► Ne bucurăm că în acest an peste 400 de elevi de la Liceul Teoretic „Traian Vuia” din Făget, sunt beneficiari ai burselor de merit.

RESTITUIRI FĂGETENE

Vasile COLCEAG

prof.dr. DUMITRU TOMONI

S-a născut la 29 decembrie 1908 în Pociovaliște, județul Gorj. După terminarea celor 4 clase primare în satul natal, urmează cursurile Școlii normale de învățători din Târgu-Jiu (1920-1922), funcționând ca învățător la Făget, începând cu data de 1 septembrie 1931. Datorită calităților morale și profesionale i se vor încredința diferite funcții: director al Școlii profesionale de ucenici din Făget (1936-1946), subinspector de control în plășile Birchiș și Margina (1946-1947), director al Școlii elementare (1952-1954), iar între anii 1954-1955, director al liceului din Făget.

Între anii 1960-1962 s-a calificat prin cursuri de vară, ca profesor de matematică-fizică, discipline pe care le-a predat cu pasiune și competență până la ieșirea la pensie, în anul 1970. A fost un om deschis și sensibil, de o rară modestie și simplitate, manifestând o detașare olimpiană față de realizările materiale, detestând fastul și luxul. Acest crez de viață a căutat să-l însufle și numeroșilor săi elevi prin argumente incontestabile, dar mai ales prin forța exemplului personal. Temperament vulcanic, atras mereu de vâltoarea confruntărilor pentru a salva măcar o parte din valorile tradiționale condamnate la distrugere de reprezentanții puterii – în mare parte ignoranți și semidocti – inimosul profesor a avut și destule momente de mâhnire și suferință. Peste ani evoca cu tristețe o anumită peri-

oadă, când, secretar fiind la „Casina”, a văzut valoroasa bibliotecă devastată și lăsată pradă flăcărilor mistuitoare, iar registrele și procesele verbale pe care le-a completat cu emoție și meticulozitate timp de aproape două decenii, distruse pentru a se șterge urmele culturii „burgheze”.

Deși octogenar și cu vederea sensibil redusă, a dorit să

vadă săpăturile arheologice de la cetatea Făgetului. Relicvele trecutului i-au creat o stare emoțională deosebită, făcându-l să-și rememoreze întreaga activitate, mărturisind cu o impresionantă candoare regretul că n-a putut realiza mai mult când a fost în plenitudinea forțelor. Era această mărturisire expresia sublimă a unui crez de viață absolut impresionant.

Cu aceste gânduri a trecut la cele veșnice în toam-

na anului 1989 primul director al Liceului „Traian Vuia”, rămânând însă în amintirea celor care au avut privilegiul să-l cunoască exemplul de OM și DASCĂL. Eu am avut acest privilegiu, fiindu-mi profesor de matematică în clasa a V-a, și având, după terminarea facultății numeroase discuții despre Făgetul de altădată.

În 26 octombrie 2019, la sărbătorirea a 65 de ani de la înființarea Liceului Teoretic „Traian Vuia” Făget, pe casa unde a locuit Vasile Colceag s-a pus o placă comemorativă.

Făgetul în trei prieteni

Paratrăzând un cunoscut volum de poezii, apărut în urmă cu 52 de ani, semnat de Nichita Stănescu, am ales titlul de mai sus pentru fotografia în care se regăsește edilul orașului Făget, domnul Marcel Avram, prim-ministru Florin Cițu și cunoscutul istoric, Dumitru Tomoni.

PAGINĂ REALIZATĂ DE RAMONA MIHET

Foaia de Lipova

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

EROII NEAMULUI ROMÂNESC COMEMORAȚI LA LIPOVA CU OCAZIA SFINTEI SĂRBĂTORI A ÎNĂLȚĂRII DOMNULUI ISUS HRISTOS

„HRISTOS S-A ÎNĂLȚAT!” ~ „GLORIE ETERNĂ EROILOR NEAMULUI!”

Acestea au fost cuvintele rostite de fiecare dintre participanții la evenimentul de comemorare a eroilor neamului românesc, organizat în zi de mare sărbătoare – „Înălțarea Domnului”.

La 40 de zile de la Sărbătoarea Învierii Domnului, în fiecare joi din săptămâna a VI-a de după Paște, creștinii sărbătoresc Înălțarea Domnului, o frumoasă sărbătoare cu semnificații profunde.

În calendarul creștin-ortodox, în această zi sfântă, când este marcată și „ZIUA EROILOR”, sunt pomeniți și celebrați și Eroii Neamului și toți cei căzuți de-a lungul veacurilor „pe toate câmpurile de luptă pentru credință, libertate, dreptate și pentru apărarea țării și întregirea neamului” (din slujba liturghiei de duminică).

La această sărbătoare împăratească a Înălțării Domnului, în toate catedralele, bisericile și mănăstirile ortodoxe din țară și străinătate sunt pomeniți eroii, ostașii și luptătorii români, care s-au jertfit pe câmpurile de luptă, pentru apărarea patriei și a credinței strămoșești, pentru libertatea și demnitatea poporului român.

Joi, 10 Iunie a.c., la Lipova, în mare zi de sărbătoare, Sărbătoarea Înălțării Domnului Isus Hristos, Primăria și Consiliul Local al Orașului Lipova, au desfășurat un deosebit program cu manifestări culturale și religioase, dedicat comemorării eroilor neamului.

În deschiderea programului, începând cu ora 10:00, în cadrul unui ceremonial militar și religios, s-a oficiat o slujbă de pomenire a eroilor, la Troița și Monumentul Eroilor aflat în Parcul din fața Bisericii Ortodoxe

din Lipova, unde a avut loc bineînțeles și o acțiune de depunere de coroane din partea instituțiilor locale prezente la această desfășurare.

În continuarea acestui moment, festivitățile s-au desfășurat după următorul program:

- ora 10:30 - Slujbă religioasă de pomenire și depuneri de coroane la Monumentul Eroilor din incinta Cimitirului Vechi din Lipova

- ora 11:00 - Slujbă religioasă de pomenire și depuneri de coroane la Monumentul Eroilor din Parcul Radna

- ora 11:30 - Slujbă religioasă de pomenire și depuneri de coroane la Troița din curtea Bisericii Ortodoxe Șoimoș

- ora 12:00 - Slujbă religioasă de pomenire și depuneri de coroane la Troița din curtea Bisericii Ortodoxe Radna.

Pentru ca aceste ample acțiuni să fie posibile, alături de organizatori (Primăria și Consiliul Local al Orașului Lipova), au participat și s-au implicat reprezentanții instituțiilor locale, reprezentanții partidelor politice, dar și reprezentanții ai instituțiilor de învățământ din Orașul Lipova.

La ceremonie au participat din partea Primăriei Orașului Lipova - Florin Fabius PERA - primarul Orașului Lipova, Ioan LĂPĂDAT - viceprimar, Iosif Mircea JICHICI - administrator public, reprezentanți

ai Consiliului Local al Orașului Lipova, Oviduța Berindei - director Liceul „Sever Bocu” Lipova, Lucian DONȚU - director Liceul „Atanasie Mariescu” Lipova, aceștia fiind însoțiți de cadre didactice și câteva zeci de copilași din cadrul celor două licee lipovane, care, cu flori în mână, au participat foarte mândri la manifestările organizate.

Alături de aceștia, la eveniment, au mai luat parte reprezentanți ai Bisericilor Ortodoxe din Lipova, Șoimoș și Radna - preoții Alexandru NEICU, Mircea ȘIRIAN și Vasile JIVĂNESCU, care au oficiat slujbele religioase de pomenire la Lipova, Șoimoș și respectiv Radna, cadre militare de la Poliția și Jandarmeria Orașului Lipova, reprezentanți din cadrul ACMRR – Filiala Lipova (Asociația Cadrelor Militare în Rezervă și Retrageri - Filiala Lipova), reprezentanți ai Cultului Eroilor - Filiala Lipova.

Tuturor celor prezenți, conducerea Primăriei și Consiliului Local Lipova, le transmite încă o dată, și pe această cale, mulțumiri deosebite pentru participare și colaborare: „Vă mulțumim tuturor celor care astăzi ați fost parte din manifestările deosebite organizate în orașul Lipova și alături de dumneavoastră, împreună, prin sfințele slujbe și rugăciuni, am comemorat și am adus „GLORIE ETERNĂ EROILOR NEAMULUI!”, au fost cuvintele transmise de către reprezentanții Primăriei Orașului Lipova și ai Parohiei Ortodoxe Lipova, în incheierea programului cultural-religios pregătit pentru această zi sfântă, cu o mare însemnătate spirituală și patriotică.

Prin festivitățile organizate la Lipova, toți cei care au participat la programul festiv și la slujbele religioase de pomenire, au exprimat cele mai profunde sentimente de recunoștință și glorie eternă, celor care au fost eroi - eroi ai neamului românesc.

FESTIVALUL DE FOLCLOR AL ORAȘULUI LIPOVA - „DOR DE CÂNTEC”, Ediția I, UN EVENIMENT MULT AȘTEPTAT ȘI FOARTE BINE PRIMIT DE PUBLICUL LIPOVAN

Prima ediție a festivalului de folclor „DOR DE CÂNTEC” a adus la Lipova în prima zi de Rusalii, atmosfera tradițională și frumusețea cântecului românesc și a dansurilor populare.

Cele câteva sute de spectatori prezenți în Parcul Central din Orașul Lipova, s-au bucurat de câteva ore de cântec, joc și voie bună, în compania celor mai îndrăgiți artiști locali.

Alături de publicul numeros au fost prezenți și Primarul Orașului Lipova - Florin Fabius PERA și vi-

ceprimarul orașului - Ioan LĂPĂDAT, pentru aceștia fiind o reală încântare să vadă că după o lungă pauză în sfera evenimentelor, cu această ocazie au reușit să aducă lipovanilor și tuturor celor prezenți, momente de veselie, relaxare și socializare.

Evenimentul folcloric a fost organizat de Primăria și Consiliul Local al Orașului Lipova, prin Casa de Cultură a Orașului Lipova, în colaborarea cu îndrăgiții artiști de muzică populară locali: Lele CRĂCIUNESCU, Maragreta DRĂGAN, Ovidiu POP, Adriana

NEMEȘ, Gigi IZDREA și orchestra condusă de Adi BRÂNCOVEANU.

Tuturor artiștilor locali care au acceptat invitația de a fi parte a Ediției cu nr.1 a festivalului lipovan „DOR DE CÂNTEC” și au făcut posibil acest spectacol minunat, le sunt transmise felicitări și mulțumiri special din partea organizatorilor, această ediție fiind doar prima din numeroasele ediții de acest gen pe care organizatorii își doresc să le aducă la Lipova pe viitor.

PAGINĂ REALIZATĂ CU SPRIJINUL DOMNIȘOAREI ADELA POPESCU

Foiaia Societății Metropolitane de Transport Timișoara

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Eu nu o să mai prind în viață un învățământ de calitate în țara noastră, sunt puține șanse a se realiza în secolul acesta

Dr. Ing. Ioan GOIA - Director general al Societății Metropolitane de Transport Timișoara

Buna primire de către cititorii noștri a dialogurilor mele cu domnul Dr. Ing. Ioan Goia, mă încurajează să stăruie în această inițiativă, oferindu-mi totodată perspectiva unei cărți în care să găzduiesc toate interviurile realizate cu personalități din diferite domenii de activitate. La orice C.V. privindu-l de Ioan Goia, nu pot

fi trecuți cu vederea anii săi de școală, de studii serioase, și de această dată, fără a neglija întrebări legate de activitatea sa cotidiană, m-am îndreptat spre anii săi de studii, studii făcute temeinic, primind răspunsuri care pot fi folositoare, mai ales tinerilor noștri cititori.

Domnule director general, este adevărat că ați fost șef de an la specialitatea pentru care ați optat, în anii în care a fi student era mai mult decât o mândrie?

▶ Da, am fost șef de an la specializarea pe care am urmat-o având profesori universitari deosebiți cu pregătire temeinică, atât în zona predării, cât și cea a cercetării de altfel oameni validați în domeniul lor de activitate.

Cum erau dascălii acelor ani în care învățământul românesc, școala românească, după cum spunea Vasile Todî, stătea în tribuna oficială a învățământului mondial, iar celelate țări, majoritatea țărilor lumii, îi prezentau onorul cu pas de defilare?

▶ Mă întrebați de dascăli, de mediu universitar, o să vă răspund ca un om care a cunoscut ambele sisteme de învățământ și înainte de 1990 și după acest an al tuturor schimbărilor.

Pe ce perioadă doriți să insistați?

▶ O să insist pe învățământul după 1990 mînat de o analiză inginerască.

Vă ascult.

▶ Am observat că în educație au fost înființate foarte multe universități nesubvenționate de stat prin care a fost suplimentat numărul de studenții ducând la scăderea accelerată a calității învățământului. Studenții buni au plecat pe burse în străinătate iar cei mai slabi au rămas acasă care sunt un material bun pentru a fi manipulați sau ușor de condus. Până la un punct am fost convins că este un lucru bun să se dea libertate la studii. S-a creat posibilitatea creșterii numărului de studenți inclusiv a celor pătitori de taxe la universitățile de stat prin care se finanțează bugetul învățământului. De aici a fost doar un pas până când profesorii universitari care aveau un prestigiu de apărut nu au mai putut instaurii criteriile de selecție pentru studenții fiind blocați de necesitatea banilor pentru susținerea sistemului de învățământ.

Din păcate, domnule director general, aveți dreptate.

▶ Fără să aduc atingere nimănui am observat în acești treizeci de ani că au fost inițiate reforme ale învățământului care au aruncat în aer instituirea de criterii, s-a implementat o nesiguranță prin încurajarea spre proiecte pe care să nu le poată finaliza responsabilii din învățământ. În toată această perioadă s-a dezvoltat un învățământ birocratic, salariile profesorilor fiind stabilite sub minimul decenței. Profesori au fost deviați în activitatea lor de la ceea ce este cu adevărat important pentru elev, student ocupându-le timpul cu întocmirea de evidențe, dosare, rapoarte de activitate fiind îngropați cu hârtii și dosare inutile.

Ani de devălmășie...

▶ S-a creat în acești 30 de ani o confuzie generalizată în educație, cred că țara noastră a avut cei mai mulți miniștri ai învățământului schimbați, oare de ce? Ce au rezultat după aceste multe, multe reforme, niște generații tinere ușor de manevrat care

să nu înțeleagă niciodată sensul istoriei ei și nici să accedă la o cronologie a evoluției ei pe acest teritoriu. Ce v-am spus este o opinie personală de tip și formație inginerască. Ar fi multe de spus realizând o analiză comparativă a învățământului înainte și după 1990. O părere personală, eu nu o să mai prind în viață un învățământ de calitate în țara noastră, sunt puține șanse a se realiza în secolul acesta.

Domnule Ioan Goia, nu doresc să vă întărez de la programul dumneavoastră de lucru, dar nici nu pot să renunț să vă întreb, dacă tot ne aflăm în spațiul educațional, care a fost perioada cea mai dificilă pe care ați fost nevoit să o parcurgeți în perioada studiilor universitare?

▶ Cred că perioada cea mai dificilă parcursă a fost obținerea titlului de doctor având și o componentă bine ancorată în transportul public de persoane. Am profesat un interval scurt de timp și științele juridice după absolvirea Facultății de drept, dar în anul 2004 am revenit în domeniul transportului public de persoane, domeniu în care imi desfășor și în prezent activitatea.

Cum se poate ajunge la succes profesional, domnule director general?

▶ Prin multă, multă muncă. În cazul meu, totul a fost un succes dificil, iar ingineria a fost un anumit tip de vocație, dar nu ultima în această viață.

Ce carte recomandați cititorilor noștri în finalul acestui interviu?

▶ Când eram tânăr imi amintesc că am citit tot ce era posibil din marea bibliotecă a unchiului meu, profesor fiind, toate genurile literare, ulterior m-am dedicat cărților din domeniul cunoașterii specializărilor urmate. Cartea pe care o citesc și o recitesc în ultima perioadă este „Memoriile unui isihast” publicată în 8 volume la „Editura Platytera”, București 2018. O carte pe care aș fi semnat-o cu două mâini!

ÎN ATENȚIA CĂLĂTORILOR NOȘTRI

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară, Societatea Metropolitană de Transport Timișoara (SMTT) desfășoară controale în mijloacele de transport aparținând Societății de Transport Public Timișoara (STPT). Rolul acestor controale este acela de a atrage atenția asupra neregulilor existente tocmai pentru ca acestea să fie remediate.

Confortul și siguranța călătorilor sunt esențiale pentru noi, iar aceste controale au rolul de a moni-

toriza și de a crește standardele în privința transportului public timișorean și metropolitan.

De asemenea, adresăm rugămintea călătorilor, care utilizează mijloacele de transport public în rețeaua metropolitană, să sesizeze orice neregularitate constatată, utilizând fotografiile și înregistrările video care pot fi trimise la adresa de mail relații publice@smtt.ro și/sau prin mesaj privat pe pagina de Facebook.

NE-AM ÎNTERESAT PENTRU DUMNEAVOASTRĂ

CEI CARE NU AU VECHIME ÎN MUNCĂ, O POT CUMPĂRA

Prof. Univ. Dr. AUREL MIHUT

Președintele României a promulgat legea privind aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 163/2020, prin care este reglementată posibilitatea asigurării retroactive în baza unui contract de asigurare socială pentru o perioadă de maxim șase ani.

Încheierea unui astfel de contract de asigurare socială poate fi solicitată numai în perioada 28.09.2020-31.08.2021, iar suma cu titlu de contribuție de asigurări sociale, se efectuează într-o singură tranșă sau eşalonat, în tranșe lunare, până la data de 31 august 2023. Dacă până la această dată contribuția

de asigurări sociale datorată nu este achitată în întregime, stagiul de cotizare se constituie corespunzător plății efectuate.

Contractul de asigurare socială poate fi încheiat de orice persoană, indiferent de cetățenie, care îndeplinește cumulativ următoarele condiții: nu are calitatea de pensionar la data încheierii contractului de asigurare socială; nu a realizat stagiul de cotizare sau stagiul asimilat stagiului de cotizare în sistemul public de pensii; nu a avut obligația asigurării în sistemul public de pensii în perioada pentru care se solicită o astfel de asigurare.

PE FIRUL DIALOGULUI...

Aflând opinia domnului dr. ing. Ioan Goia despre situația învățământului românesc postrevoluționar, consemnăm și opinia filozofului Gabriel Liiceanu, privind starea educațională a României de azi. Spune maestrul Liiceanu: „Cu 42% analfabeți funcționali, cu zeci de mii abandonând an de an școala, cu mii de mame minore, cu doctorate furate cu zecile de mii, cu universități private care dau diplome pe bani, degeaba, cu contraselecția operând în ocuparea funcțiilor publice - e limpede că în felul acesta nu vom avea niciodată drumuri, canalizare, școli, spitale și altele din care se compune viața omului civilizat.

De când istoria ne-a împins în zodia minciunii, oamenii nu prea mai fac ce spun. Devenite simple baloane de săpun, cuvintele «se sparg» și dispar fără urmă de îndată ce au ieșit din gură, cuvintele nu ne mai leagă între noi, suntem în bătaia vântului și societatea noastră se destramă.”

PAGINĂ REALIZATĂ DE SIMONA BLAJ

Foaiia de Remetea Mare

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Cel mai dorit proiect de cetățenii satului Ianova este reabilitarea și lărgirea drumului „DC 62”

Cosmin CHIRA - Viceprimar al comunei Remetea Mare

În frumoasa comună Remetea Mare, activitatea conducerii primăriei se poate vedea la orice oră a zilei. Astfel că pe unul din șantierele comunei, întâlnindu-l pe tânărul viceprimar Cosmin Chira, m-am oprit solicitându-i un interviu.

Bună ziua și bine v-am găsit domnule viceprimar, Cosmin Chira. Eram în trecere prin minunata dumneavoastră comună, Remetea Mare, și am văzut multe utilaje lucrând. Vă rog să spuneți pentru cititorii jurnalului interregional „Banatul” ce proiecte aveți în derulare?

► Bună ziua și bine ați venit în comuna Remetea Mare. Așa după cum ați observat sunt multe utilaje care lucrează la noi în localitate. Avem lucrări mari în derulare, se lucrează în Remetea Mare și în Ianova foarte intens, în această perioadă, probabil cum nu s-a mai lucrat vreodată!

Cu ce începem?

► Așadar, începem cu intrarea în satul reședință de comună Remetea Mare, unde, venind dinspre Timișoara, se execută o pistă de biciclete, care face legătură cu parcul industrial. Este o pistă de biciclete așteptată de ceva timp, care, după părerea mea, era absolut necesară, atât pentru aspectul vizual, cât și pentru siguranța cetățenilor care lucrează în parcul industrial de la intrarea în localitate. Va fi o pistă frumoasă cu câteva băncuțe și lămpi stradale pe margine, iar dacă tot a venit vorba de biciclete, ne dorim să construim în următorii ani o pistă de biciclete, modernă și iluminată, care va face legătură între cele două localități, între Remetea Mare și Ianova.

De ce în următorii ani?

► Spun în anii următori pentru că momentan nu avem bugetul necesar pentru această investiție, deși era foarte frumos că odată cu reabilitarea și lărgirea drumului „DC 62” să implementăm și acest proiect. Neavând fonduri din bugetul local, vom încerca să atragem diverse finanțări, dar bineînțeles că acest lucru durează ca și timp, de aceea am spus că în anii următori.

Cel alt proiect important mai aveți?

► Mai avem un proiect frumos, care se întinde pe o durată de trei ani de zile. Este vorba de execuția

tuturor aleilor pietonale, execuția șanțurilor și betonarea acestora, podețe și accese auto la fiecare gospodărie. Acest proiect este în derulare atât în Remetea Mare, cât și în Ianova, chiar urmează să vină domnul diriginte de șantier să mergem împreună la verificarea lucrărilor și cu această ocazie vă invit și pe dumneavoastră cu noi!

Domnule viceprimar, întâmpinați și probleme?

► Bineînțeles că atunci când se încep asemenea lucrări mari, inevitabil apar și probleme, în primul rând, apare disconfortul creat cetățenilor, dar și calitatea lucrărilor care trebuie să fie cât mai bună, pentru ca la finalul acestor proiecte să fim mandri că locuim în Remetea Mare și Ianova!

Care credeți că este cel mai dorit proiect de cetățenii localității Ianova?

► Probabil cel mai dorit proiect de cetățenii satului Ianova este reabilitarea și lărgirea drumului „DC

62”, drum care face legătură între Remetea Mare și Ianova. Acesta a început în data de 22.06.2021.

Ce înseamnă acest proiect și ce lucrări se vor face?

► Este un proiect destul de costisitor, în valoare de aproximativ 1 milion de euro! Reabilitarea acestui drum se întinde pe o lungime de 8 km, va fi modernizat în totalitate și va fi lărgit cu un metru! Tocmai am venit de pe șantier și firma care a câștigat licitația se mișcă foarte bine, avansează foarte mult pe zi ce trece.

Care este durata prevăzută pentru un astfel de proiect?

► În mod normal durata proiectului este de 4 luni de zile, dar dacă menținem același ritm, eu zic că vor termina mai repede. Eu locuiesc în Ianova și zilnic vin pe acest drum, nu pot să vă exprim în cuvinte bucuria din suflet pe care o am când văd că acest drum va fi unul modern și fără gropi!

Domnule viceprimar, după o îndelungată perioadă de restricții, ce manifestări culturale veți desfășura în această vară, dat fiind că de la 1 iulie s-au anunțat alte măsuri de relaxare?

► Doamne ajută, să putem organiza cât mai multe manifestări culturale, să nu mai avem tot felul de restricții. Noi am organizat de 1 iunie, de Ziua copilului, o petrecere dedicată copiilor în localitatea Ianova, unde au fost prezenți destul de mulți copii și părinți. În 24 iunie, la Căminul Cultural din Remetea Mare, s-a organizat o seară de petrecere cu muzică populară, unde a cântat formația Cristi Inchescu. Iar în perioada de 30,31 și 1 iulie, la Remetea Mare, pe „Strada primăriei” se va organiza un târg de antichități

Ruga, domnule viceprimar, despre mult așteptata sărbătoare a Rugii, ce-mi puteți spune mie și cititorilor noștri?

► În 15 august se va organiza tradițională „Ruga Satului” 2021, iar cu această ocazie vă invit la petrecere! Suntem în discuții pentru organizarea unui festival anual atât la Remetea Mare, cât și la Ianova, care să fie într-o formă continuată de acum și mulți ani înainte, să rămână ceva frumos în urmă noastră!

Domnule viceprimar, pentru că ne aflăm chiar pe unul din șantierele comunei, unde sunteți solicitat, vă propun să continuăm dialogul nostru, în ediția noastră viitoare.

► Cu multă plăcere.

Foaia de Coșteiu

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Hai să ne înțelegem, o comună se conduce cu fapte nu cu vorbe!

Petru CAREBIA - Primar al comunei Coșteiu

O amiază de vară, în atmosfera primitoare a sediului administrației locale a comunei Coșteiu. Domnul primar, mă primește cu o ceașcă cu ceai și cu amabilitatea binecunoscută de toți cei care îi trec pragul.

Domnule primar, aș dori să readuc în actualitatea dialogului nostru o constatare a dumneavoastră și anume aceea că «nimeni nu-ți bate la ușă să te întrebe dacă ai nevoie de fonduri, fie ele europene, guvernamentale ori județene.»

► Da, este adevărat, iar dacă m-ai întreba acum, dumneata sau altcineva, răspunsul ar fi același. Vreau să știu, atât dumneata, cât și cititorii noștri, că asta fac cotidian, pe lângă celelalte activități prioritare sunt și atragerea fondurilor, altfel cum să poți dezvolta frumos o comună?

Bugetele...

► Bugetele sunt așa cum sunt, adică așa cum le cunoaștem cu toții, frave, ca să nu spun sărace. Și

atunci sigur că ne agățăm, metaforic vorbind, de orice posibilitate care se poate materializa într-o posibilă sursă de finanțare pentru comuna noastră. Hai să ne înțelegem, o comună se conduce cu fapte nu cu vorbe!

Domnule primar, sunteți unul din primarii, nu mulți la număr, și când spun asta fac trimitere la primarii tineri care sunt absolut străini de datinile și tradițiile neamului, sunteți unul din acei primari, cum spuneam, care iubesc și sprijină orice activitate privind spiritualitatea populară a noastră. Vă întreb, știind că în anul care a trecut legea a interzis orice fel de manifestare culturală, dacă în acest an, sărbătorile vor fi reluate în plenitudine lor de odinioară?

► Domnișoară Roxana, în plenitudinea lor, cum frumos ai spus dumneata, nu cred că vor fi posibile, chiar dacă legea se va dovedi mai permisivă, teama omului tot va rămâne, determinându-l să stea departe de marile aglomerații. A se vedea în acest sens și restricțiile care au guvernat recenta desfășurare a Campionatului European de Fotbal. Și, sincer vorbind, nici nu este bine să luăm în derădere această

pandemie. Vezi și dumneata, vedem cu toții, atenționările repetate ale specialiștilor privind „valurile” ce stau să vină. Draga mea, cu părere de rău îți spun, că așa cum a fost odată, nu va mai fi. Cunoști versurile: „Care frunză pică jos, / nu mai urcă unde-a fost!

Ne-a învins pandemia, domnule primar.

► Așa se pare, pe multe paliere existențiale nu vom mai fi aceiași, dar, asta nu înseamnă că vom lăsa garda jos, cât vom putea, cât voi fi aici, voi încerca să readuc oamenii comunei mele, bucuria datinilor și a obiceiurilor noastre autentice.

Dacă tot ați amintit de Campionatul European de Fotbal, v-aș întreba și despre activitățile sportive locale.

► Așa cum am procedat și până acum, voi susține orice manifestare sportivă a tinerilor din comuna noastră, de altfel suntem o comună cu o frumoasă sală de sport, cu o bază sportivă bine gospodărită cu teren de sport prevăzut cu gazon sintetic.

Domnule primar, vă mulțumesc pentru această întrevvedere.

► Cu multă plăcere.

DIN CARTEA DE ISTORIE A COMUNEI

CANALUL BEGA ȘI STĂVILARUL DE LA COȘTEIU

Prof. IOAN FENCHEA

Dinfrânți în anul 1718, turcii se retrag din Banat și austriei îl ocupa ca beneficiari ai păcii de la Pasarovitz. Banatul a fost încorporat la Imperiul austro-ungar ca domeniu al coroanei. Regiune bogată încadrată ca noua provincie, a preocupat Curtea de la Viena – privind organizarea. Guvernator a fost numit contele Mercy, care a întocmit un plan de reorganizare administrativă a Banatului, care ducea spre refacerea economiei. Partea de sud a Banatului, de la Coștei la Timișoara – Tisa era plină de mlaștini care nu puteau fi cultivate și aduceau boli dăunătoare populației.

Scopul construcțiilor era triplu:

1. Transportul lemnului și altor produse pe o cale mai avantajoasă până la Dunăre, apoi pe Dunăre în Austria sau pe Drava în Stirya sau Carintia.

2. Secarea mlaștinilor dăunătoare sănătății populației și redarea acestor terenuri agriculturii.

3. Asigurarea cu apă a orașului Timișoara.

Planul construirii Canalului BEGA a fost încredințat inginerului olandez Maximilian Fermahrt. În anul 1728 a început construirea Canalului Bega – de la Coștei spre Belinț, apoi amenajarea Begheiului prin Timișoara-Becicherecul-Mare, care se întâlnește spre sud din nou cu Timișul și se varsă în Dunăre.

La acest canal s-a lucrat aproape 30 de ani participând locuitorii din comunele învecinate, dar mai ales băștinașii. Aceasta muncă a fost numită „robotă”, apăsa greu asupra cetățenilor, căci cetățenii erau ridicați cu forță din districtele: Caransebeș, Lugoj, Timișoara, Ciacova, Becicherec și altele, duși departe de satele

lor. Amintim că cetățeni din Lugoj erau trimiși în districtul Vîrșeț să sape la canale pentru scurgerea apei și drenarea mlaștinilor. Oamenilor trimiși la muncă li se spunea că vor fi retribuiți, dar li se dădeau numai 30 creițari pe săptămână, iar timpul de călătorie nu li se retribuia.

La construirea Canalului s-a urmărit executarea lui în linie dreaptă, pe cât posibil, pentru a putea fi navigabil, având apă suficientă din râul Timiș. De la Parc spre Belinț, mai ales în dreptul așezării Coștei, s-au ridicat malurile până la peste 4 m, pentru a nu inunda așezarea. În al doilea rând, au avut și scop strategic, de a constitui obstacol de apărare în fața turcilor.

Canalul a fost terminat către anul 1758, la Coștei construindu-se o stavilă cu două roate, pe locul actualului stavilă. În timp ce se construia Canalul spre sud, digul de la Coștei fiind din pământ, a fost mereu rupt de ape, mai ales primavara și trebuia mereu refăcut.

În anul 1752, de pildă, Districtul Lugoj a trimis 850 de oameni la dispoziția căpitanului Durchlasser, pentru repararea digului de la Coștei și Ficătari.

Lucrarea a fost terminată de inginerul Kostka și s-au luat apoi măsuri de construire a unei stavile solide, care cu unele modificări funcționează și astăzi. Digurile de pământ sunt înlocuite cu piatră în anul 1860. Menționăm că Stavila a fost construită între anii 1759-1760 și o altă stavilă a fost construită la Topolovăț în același timp. În partea podului dinspre sud s-a așezat o placă de marmură în anul 1766 cu o inscripție în limba latină, al cărui text tradus este „Iosif al doilea August împărat și rege al Ungariei. Această cădere de apă s-a construit pentru ridicarea nivelului apei Begheiului din albia Timișului în folosul poporului, ca să servească navigației, anul 1766”.

În anul 1967 s-au executat lucrări de betonare: 200 m amonte și 150 m aval. Viteza medie a apei: pe Canal de 280 mc/sec., până la 106 mc/sec. Lucrările au constat în placarea pereților Canalului cu beton armat, punându-se la „uscat” prin închiderea lui cu 7500 saci cu pământ. În anul 2007 s-au încheiat lucrările hidrografice de la Coștei. S-a refăcut barajul, iar la Stăvilă s-a introdus un sistem electric de manevrare a porților, reabilitându-se totodată și clădirea.

Stăvilă de la Coștei este un monument strategic unic, funcțional astăzi și multe secole de acum înainte. Atunci când drumurile vă vor duce prin Coștei, nu ezitați să-l vizitați, deoarece reprezintă singura construcție cu caracter tehnic care figurează în lista monumentelor istorice din județul Timiș.

OPINIA UNIVERSITARĂ

NIMIC NU SE MAI AFLĂ LA ADĂPOST

Prof. dr. VIOREL ROMAN
CONSILIER ACADEMIC LA UNIVERSITATEA DIN BREMEN

Libertatea în vremea pandemiei și a erei digitale a devenit o valoare suspectă. Veacul nostru își dezvăluie înclinația de a transforma controlul în in-

strumentul de care state și corporații se folosesc, în egală măsură. Platformele care gestionează rețele sociale și motoarele de căutare, posesoare ale unui monopol, impun temele și parametrii conversației de idei, ele sunt fereastra de intruziune în viața privată: nimic nu se mai află la adăpost, căci profilele

se alcătuiesc din colectarea de date, în vreme ce chipul fiecăruia dintre noi este reconstituit prin interogarea activității sale online. Amestec de Orwell și de Huxley, lumea viitorului stă sub semnul narcisismului și al controlului social.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaiia de Bata

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Nu pot lăsa acești consăteni ai mei, din care unii bunici, să stea în condiții vitrege

Despre interlocutorul meu, prietenii și oamenii locului spun că e un om, miez de pâine caldă, să-l pui cocoloș pe rană, ca pe buruiana de leac și eu, care îl cunosc de ceva vreme, confirm acest adevăr. De altfel numai un om cu sufletul muiat în iubirea de oameni putea fi ales și reales de oamenii comunei sale în fruntea lor. Când am intrat în satul său, luna încă se mai putea vedea pe cer. Era galbenă și vălurită ca obrazul unei bătrâne. Pe sub cerul albastru al dimineții, înalt, se mai putea vedea, cum spuneam, culcat pe muchia unui deal obrazul lunii. După dogoarea zilei trecute, câmpul răsufla fierbinte. Când am plecat, cerul părea un lan de rapiță.

Domule primar, cum stați cu infrastructura?

► Domnișoară, așa cum spun deseori, la noi populația este una îmbătrânită, dar asta nu înseamnă ca eu ca primar să mă complac în inactivitate, nu pot lăsa acești consăteni ai mei, dintre care unii, bunici, să stea în condiții vitrege. Și din această pricină, pledez pentru o implicare serioasă a edililor în realizarea obiectivelor de interes comunitar.

Dar cu fondurile europene?

► Ei, cu fondurile europene, nu-i chiar așa că apeși și ieși, dar cu ajutorul acestor fonduri am reușit să facem legăturile între sate prin asfaltarea drumurilor de acces.

Dacă am ajuns cu dialogul nostru la capitolul in-

frastructură, ce-mi puteți spune, domnule primar, despre infrastructura agricolă?

► La acest capitol, cum ai spus dumneata, noi avem un mare avantaj, vorbind acum de drumurile agricole...

Exact.

► Pe raza comunei noastre există, după cum am spus, o carieră de piatră, și datorită bunei colaborări pe care o am cu conducerea companiei primesc atâta piatră câtă ne este necesară.

Și cu ce o transportați atunci când aveți nevoie?

► Noi la primărie am reușit să achiziționăm o serie de utilaje, cum ar fi autobasculanta, buldoexcavatorul și un compactor.

Cu ce fonduri?

► Cu fonduri din bugetul propriu.

Felicitări!

► Mulțumesc.

Să înțeleg că piatra o primiți gratuit?

► Da, gratuit și atâta câtă avem nevoie. Astfel că toate drumurile noastre agricole de care m-ai întrebat, sunt pietruite, astfel că indiferent de condițiile climatice, cetățenii au acces la pământul lor. Dacă în luna noiembrie se poate recolta la porumb atunci camionul poate intra fără probleme pe oricare dintre parcele.

Domnule primar, vorbind despre drumuri agricole, despre terenuri destinate agriculturii, cunoscându-vă și ca un pasionat de arta vânătorului, aș dori să aflu dacă v-ați gândit să și protejați culturile agricole de animalele pădurii?

► Da, în urmă cu ceva ani, am făcut un gard de limitare a intrării vânătorului pentru „cavalerilor negri” ai

Ion MICURESCU - Primar al comunei Bata

pădurilor în culturile agricole fără să bănuiesc atunci că peste puțini ani ne vom confrunta cu pesta porcină.

Dacă tot am vorbit de ceea ce atât de frumos ați numit «cavalerii negri ai pădurilor», aflați în desişul pădurilor, cum stați cu animalele comunității?

► Pe raza comunei noastre avem câteva mii de capete de ovine...

Și cum ați rezolvat problema pășunatului?

► Uite cum, noi am dat pășunea în concesiune...

Și cine a participat?

► Bună întrebare, ei află dumneata că au participat doar cei care au domiciliul pe satul Bata, sau reședința, cei care au animalele înscrise în registrul agricol...

Carevasăzică...

► Carevasăzică nu puteam să accept eu ca primar votul de încredere al consătenilor mei, acceptând să vină cineva care să dea bani mai mulți, iar consătenii mei să rămână, pentru animalele lor, fără loc de pășunat. Așa ceva nu aș fi acceptat niciodată.

Și este legal?

► Da, este și legal și moral! În transparență totală și locală, adică cu toți cei interesați de față.

Dumneavoastră, domnule primar, sunteți sufletul și amfitrionul a multe activități culturale-artistice. Doresc, pentru cititorii noștri să menționați o parte a lor.

► Da, am plăcerea de a fi gazda multor manifestări culturale-artistice, cum ar fi: „Tabăra de Creație pentru pictură”, „Ilustrație de Carte”, „Cercetare etnografică”, „Festivalul vânătorilor”, „Festivalul muzicii folk”...

Succes pe mai departe domnule Ion Micurescu.

► Vă mulțumesc.

POEZIA DE ȚINUT MÎNTE

XI-a poruncă

ION MINULESCU

Ascultă, privește și taci!...

Ascultă, să-nveți să vorbești,

Privește, să-nveți să clădești.

Și taci, să-nțelegi ce să faci...

Ascultă, privește și taci!

Când simți că păcatul te paște

Și glasul Sirenei te fură,

Tu pune-ți lacăt la gură

Și-mploră doar sfintele moaște -

Când simți că păcatul te paște!...

Când simți că dușmanul te-nvinge,

Smulgându-ți din suflet credința,

Așteaptă-ți tăcut biruința

Și candela minții nu-ți stinge -

Când simți că dușmanul te-nvinge!

Când brațele-ncep să te doară,

De teamă să nu-mbătrânești,

Rămâi tot cel care ești -

Aceași piatră de moară -

Când brațele-ncep să te doară!...

Iar când, cu ochii spre cer,

Te-ntrebi ce-ai putea să mai faci,

Ascultă, privește și taci!...

Din brațe fă-ți aripi de fier

Și zboară cu ele spre cer!...

„PENTRU NOI ESTE IMPORTANT CĂ PREȘEDINTELE CONSILIULUI JUDEȚEAN, PREFECTUL JUDEȚULUI ȘI PARLAMENTARIILE TRATEAZĂ CU MARE SERIOZITATE ACEASTĂ PROBLEMĂ ȘI CAUTĂ SOLUȚII”

ION MICURESCU

Modernizarea căii ferate de mare viteză dintre Arad și Simeria poate cauza neplăceri dintre cele mai grave pe arealul comunei Bata. Încă de la debutul proiectului care vizează ampla lucrare de pe calea ferată, primarul comunei Bata, Ion Micurescu, a precizat faptul că postulamentul căii ferate ar acționa asemeni unui dig, în cazul unor inundații, iar acest lucru ar face ca întreaga localitate Bata să fie sub ape.

În urmă cu puțin timp, la Consiliul Județean Arad, a avut loc o întâlnire cu reprezentanți ai instituțiilor care pot să ia măsuri pentru protejarea comunei. La întâlnire au participat, Ion Micurescu, primarul din Bata, Iustin Cionca, președintele CJA, prefectul Aradului, Tóth Csaba, subprefectul Doru Sinaci, reprezentanți ai Inspectoratului pentru Situații de Urgență Arad, reprezentanți ai Apelor Române și ai ANIF, dar și parlamentarii Ioan Cristina, Sergiu Bîlcea și Glad Varga.

La capătul întrunirii, domnul ing. Ion Micurescu, primarul din Bata, a declarat că este conștient de faptul că problema își va găsi o rezolvare destul de greu. Dar speră că situația va fi deblocată măcar pe viitor. „Știu, a declarat domnia sa, că nu se poate realiza peste noapte solicitarea noastră de decolmatare și reprofilare a canalelor de scurgere, dar mă voi bucura dacă viitorul primar de la Bata va putea spune că a scăpat de pericolul inundațiilor. Pentru noi este important că președintele Consiliului Județean, prefectul județului și parlamentarii tratează cu mare seriozitate această problemă și caută soluții”, a conchis edilul comunei Bata.

NE-AM INTERESAT PENTRU CITITORII NOȘTRI

PAȘAPORT DE VACCINARE - CERTIFICATUL UE COVID-19

Prof. Univ. DR. AUREL MIHUȚ

Începând cu data de 1 iulie, în România și pe întreg teritoriul Uniunii Europene a intrat în vigoare „certificatul digital de călătorie”, cunoscut și sub denumirea populară de „pașaport de vaccinare”.

Există trei versiuni ale certificatului digital UE privind Covid-19, care au termene de valabilitate diferite, după cum urmează:

CertIFICATELE DE VACCINARE: până la data de 30 iunie 2022;

CertIFICATELE DE TESTARE: 24 de ore pentru testul antigen rapid și 72

de ore pentru testul RT-PCR;

CertIFICATELE DE VINDECARE: 180 de zile (6 luni), de la data primului rezultat pozitiv la testul pentru SARS-CoV-2. Certificatul e gratuit, e disponibil de la 1 iulie, și va fi valabil timp de 12 luni. Certificatele digitale UE conțin date de identificare esențiale: numele și prenumele, data nașterii, statul membru emitent, date medicale privind categoria pentru care se emite documentul, precum și un identificator unic al certificatului – un cod QR. Concret, informația din certificat va fi cuprinsă într-un cod QR, care poate fi prezentat în format electronic, pe smartphone, tabletă sau poate fi imprimat.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaiia de Liebling

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Pictorul Gheorghe Munteanu a fost un om de nota 10 și are și un fiu extraordinar

Sorin DINEA

Deseori, harnicul primar al comunei Liebling, domnul ing. Ioan Munteanu, mi-a vorbit cu pasiune și reală emoție despre o asociație care are obiective frumoase, o asociație care a strâns oameni de vază ai Banatului și care face cinste acestui pământ. Este vorba, de „Asociației Acasă la Murani” cu al cărei președinte, domnul Sorin Dinea m-am reîntâlnit pentru a continua dialogul din ediția de luna trecută a jurnalului nostru.

Domnule Sorin Dinea, care ar fi obiectivul principal al „Asociației Acasă la Murani” pe care o conduceți și pe care ați și înființat-o?

► Domnule Miron, obiectivul „Asociației Acasă în Murani” este promovarea culturii locului: muzică, poezie și grai bănățean.

Din câte știu, aveți, consacrat deja, și un festival.

► Da, și anul acesta dorim să facem o nouă ediție a festivalului dedicat lui Marius Munteanu, poet în grai bănățean, fiindcă acest mare om merită. Mai avem un nume mare de artist, Gheorghe Munteanu

Tot Munteanu!

► Da, este tatăl primarului comunei Liebling, domnul Ioan Munteanu, un pictor naiv foarte apreciat în Banat. Din păcate o mare parte din tablourile lui s-au pierdut, dar mai sunt în colecții particulare. Intenția noastră este să strângem toată opera care a mai rămas și să facem un album de artă. Domnule, pictorul Gheorghe Munteanu a fost un om de nota 10 și are și un fiu extraordinar.

Domnule Dinea, sunteți un gospodar priceput, văd în spatele casei dumneavoastră o livadă frumoasă și cu multă migală îngrijită.

► Precum ați observat, în spatele casei am o grădină mare cu multă verdețură și am decis să plantez pomi fructiferi, să fac ceva util. Astfel că am plantat peste 200 de pomi, meri, peri, caiși, pruni și într-o bună zi mi-am zis: „hai să aduc și niște familii de albine”.

Când ați început să creșteți albine?

► În urmă cu 10 ani. Am făcut și un curs de apicultor, iar între timp pomii au crescut, au înflorit s-au făcut tot mai mari. Atunci, am cumpărat mai mulți stupi de albine.

Vă place această activitate.

► Mi-a plăcut activitatea de apicultor, am îndrăgit-o imediat, iar extinderea a venit în următorii ani. Am cumpărat mai mulți stupi și am ajuns la 50.

V-ați folosit și de fonduri europene?

► Nu am primit fonduri europene, nu am primit nimic.

Domnule, vă întreb nu numai pentru tinerii din comuna Liebling și pentru toți tinerii noștri cititori, cum îmbinați activitatea de apicultor și de absolvent de teologie?

► Cu iubire și muncă. Eu am fost obișnuit de mic cu munca la sat cu sapa cu unelte tradiționale. Strămoșii noștri au muncit foarte mult fizic, iar noi dacă nu muncim fizic ne îmbolnăvim. Munca înseamnă mișcare și sănătate. Avem nevoie de această activitate pentru igiena noastră, altfel nu ne mai pot ajuta nici zece psihoterapeuți.

Munca, vorbiți-mi puțin, vă rog, despre muncă.

► Munca îți dă viață și te menține în viață, îți oferă vigoare și speranță. Te determină să imaginezi proiecte, să privești spre viitor cu bucurie. Munca te motivează și îți oferă dorința de a trăi. Munca te ridică, te înobilează, îți dă proiecte. Munca e o obligație a naturii umane, nu e un moft. Dumnezeu l-a creat pe om și l-a lăsat în „Grădina Edenului” să o lucreze și să o păzească. Omul a fost creat să muncească.

Despre faptul că ați îmbrățișat teologia, ce-mi puteți spune?

► Domnule, eu am absolvit 11 ani de teologie la Timișoara, dar nu sunt consacrat ca și preot. Da, am făcut teologia la Timișoara, am terminat și masteratul.

Domnule Dinea, stăm de vorbă în acest spațiu mirific al livezii dumneavoastră și o umbră de poezie pe care o simțim adiind, mă îndeamnă să vă întreb ce legătură este între Ana Blandiana și Murani?

► Străbunii Anei Blandiana au fost din Murani. Tatăl ei s-a născut la Murani. Am rugat-o pe Ana Blandiana când a venit la Murani să fie președintele de onoare al „Asociației Acasă la Murani” și chiar este președintele de onoare al asociației.

Minunat! Dar tot plin de poezie este și un obiectiv turistic, existent aici la dumneavoastră și pe care jurnalul interregional „Banatul”, îl va promova în viitor, tocmai că este un obiectiv turistic de o frumusețe extraordinară ce ne puteți spune, pentru

cititorii noștri despre acest loc?

► În locul unde se află astăzi „Domeniile Murani”, în urmă cu mai mulți ani era o zonă sălbatică. Domnul profesor Sorin Prada a cumpărat locul și l-a amenajat. A făcut mari investiții acolo, iar acum e un colț de natură de o frumusețe rară. Locul acesta este foarte bine îngrijit. Domnul Sorin Prada a ridicat aici și un restaurant de cea mai bună clasă. Acum va amenaja și castelul, păstrând arhitectura. Tot în zonă este și un loc minunat pentru copii. Există animale, locuri de divertisment pentru micuți și de plimbare. E o frumusețe naturală „Domeniile Murani”. Există aici și un centru de agrement, cu numeroase locuri de joacă pentru copii, un restaurant cu terasă, conacul, fermă de animale, o vegetație impresionantă, locuri de aventură în parc, dar și izvor, heleșteu, pârâu.

Totul aici este de un pitoresc extraordinar!

► Adevărat, totul e pitoresc și ideal pentru o ieșire în natură. Proprietarul domeniilor este un om cu o inimă mare și ne-a ajutat întotdeauna. Acum ne-a ajutat și cu prilejul manifestării culturale pe care am organizat-o de Ziua Eroilor în 10 iunie 2021. Dânsul este și membru în „Asociația Acasă la Murani”.

Ce lungime are satul dumneavoastră?

► Satul are cam 4 km și se află pe o vale lângă râul Aranca. Acolo este foarte pitoresc și extrem de frumos. Naura este frumoasă și oamenii din Murani sunt minunați.

Ce-mi puteți spune despre istoricul conacului?

► Conacul are o istorie frumoasă datat fiind din anul 1871, cu un arboret cu specii diverse și deosebite: arin, molid, brad, mesteacăn, salcie crețată, plângătoare sau dreaptă, salcâm ornamental, castan, ginkgo biloba, sequoia-cel mai mare exemplar din zona de vest țării, heleșteu, livadă, izvor cu apă potabilă. Construcția Conacului a început în timpul ocupației habsburgice, după anul 1781. Proprietarul acestuia a primit titlul de baron de Muranyi în anul 1798, localitatea devenind astfel reședință de comitat. Conacul, înălțat pe două nivele, este situat în centrul acestui minunat parc dendrologic ce se întinde pe o suprafață de 5 hectare, unele specii de arbori reușind să se păstreze până în prezent.

Domnule Dinea, vă mulțumesc pentru acest dialog.

► Și eu vă mulțumesc și vă felicit pentru felul în care promovați frumusețile Banatului.

NE-AM INTERESAT PENTRU DUMNEAVOASTRĂ

POȘTAȘUL NU MAI SUNĂ LA PENSIONARIILE CARE IAU PENSIA PE CARD

Pensii 2021. Pensionarii care încasează pensia pe card nu vor mai primi talon de pensie de la poștaș, așa cum se întâmpla până acum. La sosirea banilor, bătrânii vor fi informați electronic despre acest lucru, printr-un e-mail, potrivit unui proiect inițiat de deputați liberali și adoptat în ședința de marți a Senatului.

Documentul de informare cu privire la sumele plătite se transmite începând cu luna următoare înregistrării cererii, în maximum 48 de ore de la efectuarea plății drepturilor în cont

curent sau cont de card.

Poștașul nu mai sună la pensionarii care iau pensia pe card. Noua propunere legislativă vine în completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice prin introducerea posibilității transmiterii de către Casa Națională de Pensii Publice, la cerere, în format electronic, a documentului care face dovada plății pentru pensionarii care au optat pentru plata în cont curent sau cont de card. Este o inițiativă a PNL pentru debirocratizare, pentru a trece la o tehnică informatică. Este vorba despre informarea celor care primesc pe card. Până acum, în stilul nostru românesc, dacă avea nevoie de informații, trebuia să se deplaseze la oficiul respectiv, să-și ia datele să vadă de ce a primit atâta, de ce nu a primit. Prin lege, cei care se ocupă de pensii sunt obligați să le trimită și în format electronic.

Foaiia de Deta

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Jot timpul ne-am dorit să livrăm proiecte, să livrăm servicii către populație și, până la urmă, bunăstare către cetățeni

Radu ROTAR - Viceprimarul orașului Deta

Sdimineța unei zile caniculare de iulie. Pe cerul fumuriu-albastru avioane depărtate lasă urme de zmee, iar păsările adie gânduri efemere. Culturile de floarea-soarelui privesc geometric zuzăitul de albine, copiii murmură vacanța abia primită prin jocul lor, iar oamenii se lasă ispitiți de răcoarea unei scurte ploaie pentru a ieși din case. Ne numărăm și noi printre ei, pentru că azi plecăm spre Deta pentru a discuta cu noul viceprimar al orașului, domnul Radu Rotar. Am aflat deja că este un om deschis spre dialog, care iubește pescuitul și joacă badminton cu plăcere ori de câte ori are ocazia.

Bună ziua, domnule viceprimar. Mă bucur să fiu astăzi la Deta și pentru că ați acceptat acest dialog.

► Mulțumesc și eu pentru interes.

Și ca să vedeți că mi-am făcut temele, am aflat despre dumneavoastră, domnule viceprimar, că sunteți un pescar profesionist.

► Da. Concurez la nivel de județ și de zonă, reprezentând Asociația Pescarilor Sportivi Țiparul din Deta și orașul. În general, pescuitul este privit ca un hobby, dar lucrurile nu stau tocmai așa. Dacă ajungi să-l practici la nivel înalt, îți dai seama că e un sport, cu federație, cu tot, sunt niște reguli, campionatele de pescuit sunt ca și campionatele de fotbal sau, eu știu, de tenis, de ce vreți dumneavoastră.

Cum se face clasificarea la un astfel de campionat? Există un număr de pești pe care îi capturați într-o unitate de timp?

► Asta în primul rând, există mai multe stiluri de pescuit la care ne încadrăm, eu prefer pescuitul la feeder cu peștele țintă crapul. Concursurile se desfășoară pe manșe și primești un anumit număr de puncte în funcție de fiecare manșă, e importantă și cantitatea capturată. Chiar sunt concursuri serioase la care participă campioni mondiali, cei de acum doi

ani sunt chiar din Timișoara și Arad.

Mai aveți și activități sportive cu copii, așa am auzit...

► E adevărat, dar, din păcate, din cauza pandemiei de Covid, am fost nevoiți să întrerupem antrenamentele aproximativ un an și jumătate, dar mi-e dor de ei, sper că și lor de mine...

Cu siguranță... Lor le-a fost dor și de școală, de profesori, ce să mai vorbim de dumneavoastră, de antrenori... De orele petrecute făcând sport și de ce nu, jucându-se.

► Scopul nostru aici a fost să creștem niște copii sănătoși și să-i determinăm să renunțe la calculator măcar pentru câteva ore. Eu am un exemplu în familie, de copil pe care cu greu reușesc să-l fac să se dezlipească de calculator și prin activitatea sportivă, prin jocul de badminton sper să reușim acest lucru. Chiar de când am venit la primărie am identificat o zonă în parcul orașului unde pe o platformă betonată să amenajăm spațiul pentru tenis de masă outdoor, astfel încât oamenii să poată face mișcare practicând sporturi diverse. Investițiile n-ar fi mari...

Ați participat și la diverse concursuri la nivel județean cu copii, deci e ceva foarte serios ce faceți acolo.

► Da. Pe partea de badminton suntem afiliați, alături de Liceul din Deta la un program inițiat de Federația Internațională de Badminton, se numește Shuttle Time și tot ceea ce facem este alături de Federație. Sper că în curând vom reuși în diverse proiecte, prin noul club înființat la nivelul orașului, care se va numi Clubul Sportiv Orășenesc Deta.

Ce se va întâmpla cu ASO Deta în aceste condiții?

► Îi vom schimba doar forma de organizare, se va numi CSO Deta, din necesități juridice. Acolo se vor regăsi toate ramurile sportive, în două săptămâni sper să avem și Certificatul de identitate sportivă, care ne va da voie să ne afiliem la federație, indiferent că e Federația Română de badminton, de kickboxing, ai nevoie la creșterea de afiliere de CIS (ASO Deta nu îl avea) pentru a putea concura la nivel profesionist... Și sunt copii care merită, care

pot face față la un anumit nivel... Doar cluburile de profesioniști au putut activa în sală pe această perioadă... A fost, deci, un an și jumătate de pauză... Îmi doresc să intrăm în sală, dar din cauza normelor de acum nu vom reuși să intrăm prea repede...

Cum se va face finanțarea?

► Finanțarea se va face în parte de la Consiliul Local și Primărie, iar ceilalți sponsori dacă vor să vină alături de noi, îi primim cu brațele deschise. De asemenea, ne dorim ca finanțarea și modul de cheltuire a banilor să fie cât mai transparente...

Și ce ne puteți spune despre celelalte proiecte pentru oraș?

► Nu sunt de mult timp pe această funcție, de viceprimar, dar noi tot timpul ne-am dorit să livrăm proiecte, să livrăm servicii către populație, și până la urmă, bunăstare către cetățeni. Și de când am venit, am pus presiune pe angajați să încercăm tot timpul să fim dinamici, să răspundem nevoilor cetățenilor. Eu vin din mediul privat și știu ce înseamnă asta, tot timpul trebuie să ai în spate ceva ce va să vină, nu ne mărginim la cele șase-șapte proiecte pe care le avem deja, ci vin din spate alte proiecte. Avem pe fonduri de mediu, un proiect planificat și are deja avizul Consiliului Local de modernizare leduri pe satul Opațița și parte din Deta care nu a fost prinsă în primul proiect (zona Țiglarie cu Calea Opațiței și toate aleile din parc). De asemenea, vrem să construim o platformă betonată pentru deșeurile periculoase. Noi avem obligația să colectăm aceste deșeurile de la populație (cauciucuri, baterii de mașină etc.), dar nu avem o schemă de colectare organizată de noi și ne dorim un proiect, tot în zona de țiglarie, o platformă betonată cu anumite containere în care noi să colectăm aceste deșeurile periculoase și să le predăm la firme autorizate care le vor distruge. Cam astea sunt proiectele care au venit în două săptămâni-trei.

Vă mulțumesc mult pentru această discuție, domnule viceprimar și vă urez succes.

► Mulțumesc, asemenea vă doresc și eu.

TÂRGUL din DETA

Vinca (2 lei) și Vinca curgătoare (13 lei), dar oamenii au putut cumpăra și alte sortimente florale, unelte și chiar haine la cele mai mici prețuri.

Din prima duminică din iulie și-au reluat activitatea și micii negustori la Târgul din Deta. Astfel, legumele și fructele au avut prețuri modice: 2, 5 lei castraveții, 12 lei caisele, 10 lei vișinele, 10 lei fasolea verde, 15 pătrunjelul, 8 lei roșiile, 5 lei ardeii. De asemenea, oamenii au putut cumpăra și produse lactate ca telemeaua proaspătă de oaie (20 lei/kg), cașul dulce de oaie (20 lei/kg) sau telemeaua sărată de oaie (20 lei/kg). Dintre flori, cea mai căutată a fost

ȘTRANDUL TERMAL din DETA e deschis

Dncepând din 1 iunie s-a deschis Ștrandul Termal din Deta, iar tarifele sunt potrivite oricărui buzunar. Astfel, adulții trebuie să plătească 12 lei, iar copiii (3 - 18 ani) și pensionarii, 8 lei pentru intrare, acces la piscine, la cele două foișoare, la minibarul cu terasă și la locul de joacă în aer liber. De asemenea, cazarea la cele 10 căsuțe disponibile presupune plata a 100 de lei pe noapte. O știre de ultimă oră este faptul că s-au scos restricțiile privind purtarea măștii sau realizarea unui test COVID, respectiv a vaccinului chiar și în interior, rămânând valabilă doar necesitatea păstrării distanței sociale. Astfel, echipa de la ștrand vă așteaptă în fiecare zi între orele 8:00 și 22:00 pentru o vară în care distracția și relaxarea să fie cuvintele de ordine.

ACTIVITĂȚI ASO DETA

Călin Roman, președintele ASO Deta îi felicită pe copii, mulțumeste părinților pentru implicare și le urează tuturor mult succes în continuare.

Din data de 04.07.2021 atleții ASO Deta au participat în Serbia, la crosul orașului Pancevo sub coordonarea domnului antrenor Iovan Eugen. Astfel, toți copiii au intrat în primii opt concurenți la fiecare categorie de vârstă: Pascu Darius a fost cel mai bine clasat, pe Locul Trei, dar au mai concurat: Vasile Paula, Firca Lucas, Pascu David, Dirjan Bianca și Dirjan Patric. Domnul

PAGINĂ REALIZATĂ DE PROF. ANCA LUMINIȚA EFTENIE

Foaia de Topolovățu Mare

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Elevii ce sunt acum în clasa a VIII-a sunt o generație „de sacrificiu”
Ane-Maria DANE

Din recomandările făcute mie de primarul comunei Topolovățu Mare, domnul profesor Ovidiu Doța, de a sta de vorbă cu oamenii comunei sale, nu putea lipsi lumea frumoasă a dascălilor. Astfel că pentru această ediție a jurnalului nostru, am invitat-o la dialog chiar pe directoarea școlii din localitate.

Doamnă director, pentru că ne aflăm în plină destindere, amenințați totuși de alte posibile restricții privind pandemia care a speriat o lume întreagă, vă întreb cum a decurs procesul de vaccinare a cadrelor didactice din comuna dumneavoastră?

► Un sfert din cadrele didactice sunt vaccinate, profesorii au acceptat să se vaccineze prin centrul special ce s-a făcut la Timișoara. Dar, sunt și profesori care au refuzat. Eu i-am îndemnat să vorbească cu medicii de familie și medicii specialiști care știu să explice cel mai bine de ce trebuie să ne vaccinăm și cât de importantă este vaccinarea pentru noi toți ca să putem să ne reluăm viața normală.

Doamna director, Dane Ane-Maria, au fost unele discuții în spațiul public despre organizarea examenului de evaluare națională pentru a se verifica elevii după un an de școală online. Ce părere aveți?

► Da, însă să nu uităm că elevii ce sunt acum

în clasa a VIII-a sunt o generație „de sacrificiu” deoarece au prins aproape toate schimbările din învățământ, începând cu clasa pregătitoare, cu schimbarea manualelor, a programei, etc.. Evaluarea Națională pentru ei reprezintă modalitatea de evaluare externă sumativă a competențelor dobândite pe parcursul învățământului gimnazial. Acești elevi au fost martorii multor schimbări în societatea românească; ei sunt inteligenți și cred că o să facă față și acestui examen. Noi profesorii suntem alături de ei, încercăm să-i înțelegem și să-i îndrumăm.

Cum s-a desfășurat, cum a decurs școala online în comuna Topolovățu-Mare?

► La noi, școala online a decurs bine, dar am avut și unele cazuri mai dificile cu elevii. Puține cazuri, este adevărat, dar ele au existat.

Cum ați abordat aceste cazuri?

► Noi am încercat să vorbim cu părinții, dar problema e mai greu de înțeles în comunitatea de romi și am făcut eforturi ca să îi convingem pe părinți să îi lase pe copii să urmeze școala online. Am făcut înștiințări, ne-am deplasat la ei acasă și am încercat să le explicăm că e bine să își dea copilul la școală.

A existat și o motivație în cazul unui refuz?

► Da, aceștia au motivat că pentru școală online nu au dispozitive. Pe unii i-am înțeles, dar pe cei care postează pe facebook..?!

Doamnă director, care ar fi mesajul dumneavoastră

către acești părinți?

► În primul rând, le mulțumim acelor părinți care sunt alături de noi și de elevi. O legătură strânsă între familie și școală este foarte importantă mai ales în aceste vremuri grele pentru toți. Dar, sunt și părinți care ar trebui să înțeleagă faptul că acești copii trebuie să urmeze, atunci când, desigur, este cazul și școala în formă online, și în acest caz ei trebuie să îi ajute pe copii și să îi monitorizeze, fiindcă unii copii sunt mai „șireți”, să spunem așa, intră la începutul orei în direct, părinții îi văd că sunt la cursuri, apoi părintele îi lasă singuri acasă sau nu îi mai supraveghează. Atunci copiii se deconectează. Este un gest sfidător care nu face bine nici elevului, nici școlii și nici părinților. E o problemă care trebuie rezolvată și aici dorim să intervină părinții.

Ați încercat să faceți ședință cu părinții?

► În perioada de pandemie era o situație dificilă și nu putem face ședințe cu părinții față în față, dar diriginții și învățătorii au făcut ședințe online cu ei. La o ședință cu toți părinții nu poți discuta cazul particular al unui elev în fața tuturor. Când avem o problemă dirigințele sună părintele și discută problema copilului. Nu putem dezbate problema unui copil într-o ședință cu toți părinții de față. Diriginții și învățătorii fac dezbateri cu părinții, dar situația unui copil se spune în particular părintelui. Nu în fața tuturor.

FAPTE LA VEDERE NU VORBE ÎN AUZ

Ovidiu DOȚA

*Tr*ecând prin comuna Topolovățu Mare, pentru dialogul cu doamna director a școlii din localitate, am pozat pentru cititorii noștri aceste imagini care mi-au amintit, privindu-le, ceea ce îmi spunea odată dom-

nul primar Ovidiu Doța: „Singurul mod de a rămâne în memoria oamenilor, sau de a le arăta că nu s-au înșelat atunci când ți-au acordat votul încrederii lor, este acela de a lăsa, în urma ta, fapte la vedere nu vorbe în auz.” Ceea ce vedeți în fotografiile, este drumul DC 76 Topolovățu Mare – Cralovăț, realizat, prin PNDR 2. Pe un astfel de drum îți vine să circuli chiar dacă nu ai treabă.

Pagină realizată de Alina Simona Grad

Foiaia de Victor Vlad Delamarina

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Ne-a învățat acest coronavirus că trebuie să fim responsabili și pentru viața celor din jurul nostru

Sabin Valentin LAZĂR

Vară, în comuna Victor Vlad Delamarina. Domnește liniștea, curățenia și ordinea pe care mi-aș fi dorit să o întâlnesc și în Timișoara, dar Timișoara nu are, din păcate, un primar cum au multe comune ale Banatului. Cu domnul secretar general al comunei, interlocutorul meu din acest număr al „Jurnalului Interregional Banatul”, nu am mai stat de multă vreme de vorbă. Cu atât mai mare a fost bucuria acestei întâlniri.

Domnule Lazăr, cum stați în această perioadă cu pandemia?

► La noi este foarte bine, în ceea ce privește pandemia. De foarte mult timp nu mai avem niciun caz, cam de două luni. În această privință situația este bună. Asta și fiindcă oamenii s-au vaccinat și s-au pus la adăpost, sunt protejați de coronavirus, cum v-am spus. Atunci când a fost vârful pandemiei în județ, am avut peste trei cazuri în comună, în rest, numai sub trei cazuri și mai puțin, unul și ceva. Nu am avut o situație dificilă niciodată, fiindcă oamenii au știut să respecte regulile, să poarte mască, să se spele pe mâini și să nu se adune în grupuri. Au știut să păstreze distanțarea fizică, iar acest fapt a fost cel mai important. Nu s-a transmis infecția.

Câte sate are comuna?

► Comuna are șase sate. Acestea sunt mai mici și oamenii au înțeles și au evitat, cum spuneam, să se reunească în grupuri. Nici nu au avut motive. Când au ieșit la magazin sau la vreo instituție au respectat distanța socială și toate celelalte reguli. De fapt la sat oamenii sunt mult mai serioși și conștiințioși. Astfel, am trecut cu succes peste pandemie în momentul când aceasta s-a aflat la vârful infectărilor, în această iarnă.

Acum situația a revenit la normal. Vom avea o vară frumoasă. Cum reacționează oamenii în comună la dumneavoastră?

► Să sperăm că așa va fi, o situație cât mai proa-

pe de normal, deși trebuie să fim atenți în continuare. Să sperăm să nu vină valul patru la toamnă. Oricum oamenii din localitate își văd de treaba lor, sunt atenți în continuare și mulți chiar poartă mască atunci când circulă prin comună. Ei sunt responsabili în continuare, mai ales cei în vârstă. Ei se gândesc la viața lor, dar și a familiei. Dacă ei sunt responsabili și respectă regulile anticoronavirus rămân sănătoși atât ei, cât și familiile lor. Acum ne-a învățat acest coronavirus că trebuie să fim responsabili și pentru viața celor din jurul nostru.

Cum stați în comună cu vaccinarea?

► La primărie dintre angajați sunt mulți vaccinați, iar dintre locuitori, aproape toți. Oamenii au fost conștiințioși și au înțeles situația, că e gravă, că trebuie să se imunizeze, singura soluție eficientă de a se păzi de boală și de infecțiile cu noul coronavirus. Oamenii s-au vaccinat, dar mai sunt și sceptici. Unii vor, alții nu vor. Oricum ei vor avea de suferit dacă vor rămâne fără protecția vaccinului. Angajații din instituțiile din comună și cei care sunt în comerț, care activează la magazine sau în locuri publice sunt vaccinați. Ei au înțeles că imunizarea este calea sigură pentru protecția lor, a familiile lor și a celor din jur.

Carevașăzică...

► Carevașăzică, cu bune cu rele am trecut prin pandemie fără probleme dificile. Vom vedea ce ne va aștepta la toamnă. Primarul este vaccinat, eu sunt vaccinat, viceprimarul și ceilalți din primărie. Am fost exemplu pentru ceilalți să se imunizeze spre binele lor. Ne-am vaccinat și totul e bine. Nu am avut reacții adverse. Am trecut cu bine după imunizare. Acum toți suntem în siguranță.

Domnule Lazăr, e vară, e soare și e frumos, iar situația s-a mai relaxat. Cum stați cu activitățile culturale în comuna Victor Vlad Delamarina?

► Cu activitățile culturale am fost blocați până acum, fiindcă a fost pandemie. Nu am avut voie să organizăm nimic, nici anul trecut, nici în acest an până în această vară, când s-au ridicat regulile stric-

te anti-COVID și s-au aplicat măsurile de relaxare. Trebuia să avem o manifestare culturală la sfârșitul lunii mai, începutul lunii iunie, dar nu am avut voie să o susținem, nici măcar nu aveam fonduri alocate. Nici prin agenda culturală de la județ nu s-a mai dat nimic. Din punct de vedere cultural situația e cam săracă. Lipsesc evenimentele. Nici de Rusalii nu s-a mai ținut nimic. Nu a fost prevăzut nimic în agenda culturală și nici finanțare nu am avut.

Mult rău a făcut pandemia asta, domnule secretar general!

Ei, pandemia a anihilat tot din punct de vedere cultural. Știți ce pericol a fost, s-a interzis reuniunea cetățenilor în grupuri, pentru a se evita transmiterea virusului.

Deci nu mai sunt șanse la evenimentele culturale în comună?

► Se pare că nu, deocamdată, fiindcă nu a fost prevăzut nimic. Vom vedea de sfânta Mărie Mică, la Honicici, dacă vom putea susține „Ruga bănățeană”. În 15 iulie, am mai vrut să desfășurăm o manifestare, dar era prea scurt termenul. Nu ai timp să te organizezi. Nu găsești trupă de muzică, nu ai sume în buget, fiindcă nu te-ai gândit că poți ține așa ceva când s-a fixat bugetul la începutul anului, când virusul făcea ravagii. Așadar, din punct de vedere al culturii, anul 2021 se aseamănă mult cu anul trecut, 2020. Nu vom reuși să desfășurăm probabil mai nimic. Pandemia a lovit din greu acest domeniu. De obicei prin agenda culturală a „Consiliului Județean Timiș” aveam trei-patru evenimente pe care le susțineam an de an. „Consiliului Județean Timiș” ne dădea o parte din bani, dar și noi contribuim cu o parte. Treaba mergea bine de fiecare dată. Aveam manifestări culturale foarte frumoase. La agenda culturală și sportivă 2021 putem spune cu regret că e semnul zero barat.

Domnule secretar general, vă mulțumesc pentru această primă parte a întrevederii noastre și spun asta cu gândul că mi-ați mai fâgăduit o întâlnire.

► Cu multă plăcere.

Rubrica școlii

PETRE TUȚEA - VORBE MEMORABILE

- „Iisus Christos este eternitatea care punctează istoria”.
- „Eu, cât aș fi de aristocrat în gândire, politic trebuie să fiu democrat. Masa e absolută; fiecare prost luat în parte e un prost și atât. Dar toți proștii ăștia, luați împreună, sunt un principiu istoric”.
- „În fața lui Dumnezeu, geniul e văr primar cu idiotul”.
- „Mare noroc că există oameni care sunt idioți! Funcția idiotului e pozitivă, pentru că fără el n-am înțelege nici geniul, nici normalitatea. Păi cum am cunoaște noi un om pe care-l numim desăvârșit dacă n-ar fi prezenți ăștia, idioții?”.

Rubrica Bisericii

CEL MAI MARE ICONOSTAS ORTODOX DIN LUME

Catedrala Mântuirii Neamului a Patriarhiei Române, măsoară 120 de metri înălțime și deține cel mai mare iconostas ortodox din lume, cu o lungimea de 23,8 m; 17,1 m înălțimea, și 45 de icoane lucrate în stil bizantin.

Mozaicul e realizat din 400 de tesere de Veneția. Catapeteasma va fi acoperită cu 800 de metri pătrați de pictură în mozaic. Reprezentarea Maicii

Domnului, pe absida altarului, are 16 m de la bază până la vârful aureolei.

Catedrala Mântuirii Neamului a Patriarhiei Române deține cea mai mare colecție interioară de picturi în mozaic și a fost sfințită la 100 de ani de la Marea Unire purtând hramurile „Înălțarea Domnului” – Ziua Eroilor și „Sfântul Apostol Andrei, Ocrotitorul României”.

PAGINĂ REALIZATĂ DE GHEORGHE MIRON

Foaia de Vermeș

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Adresez celor ce citesc acest minunat jurnal al Țării Banatului, multă sănătate și le urez să fie mai buni întru toate

Gavrilă TIMIȘ

Vermeșul este una din puținele comune din județul Caraș-Severin unde călătorul simte spiritualitatea și respectul pentru spiritualitate la administrației locale la fiecare pas. Mi-a fost dat deseori să-l aud pe domnul primar Damian vorbind despre dascălii locului, despre preoții comunei sale, indiferent de confesiune, cu un respect care stârnește admirație. Fericită comuna în care primarul te îndeamnă să stai de vorbă cu preoții și dascălii ei, înainte de a sta de vorbă cu el. Astfel, la îndemnul domnului primar, am ajuns să stau de vorbă și cu Preaonoratul Părinte greco-catolic Gavrilă Timiș. Dar, păstrez totuși promisiunea edilului Damian, că într-o zi, mă voi bucura și de un interviu realizat cu domnia sa.

Preaonorate Părinte, vorbeam, în rândul trecut, de școlile și de bisericile închise în acești aproape doi ani de pandemie. Aș dori să aflu de la dumneavoastră cum vedeți această boală ciudată căzută peste neamul omenesc ca un blestem?

► Doamnă Tapanov, acest flagel al pandemiei „SARS COV-2”, îl văd ca pe o „cruce” permisă a se abate asupra noastră.

Permisă? Dar pentru ce, tot acest cortegiu de

suferințe bunule Părinte?

► Pentru un întreit scop: ispășirea, păstrarea purității sufletești și creșterea în sfințenie în asemănarea cu Hristos, modelul nostru. Sf. Ioan Evangelistul ne spune: „De vom zice că păcat nu avem, pe noi înșine ne înșelăm și adevărul nu este în noi (Ioan 1,8). Ori există un mijloc mai eficient de a plăti lui Dumnezeu datoria păcatelor, decât acela de a accepta zilnic crucea trimisă de El?

Preabunule Părinte, credeți că lumea va mai fi la fel de bună după această pandemie?

► Dacă lumea va fi la fel de bună după această pandemie? Doamnă, unii vor acorda mai mult timp rugăciunii, serviciilor religioase, întoarcerii la Dumnezeu, iar alții vor cărți împotriva Lui și poruncilor Sale, adâncindu-se tot mai mult în noroiul păcatelor.

Părinte Gavrilă Timiș, care e parabola, pilda, pe care rugându-vă să o faceți cunoscută cititorilor noștri, vă vine acum în memorie?

► Cred că „Crucea noastră”.

Sunt numai ochi și urechi, Părinte!

► Un om împovărat de greutatea vieții, nemângâiat se tot gândea la soarta lui și cărtea adesea împotriva lui Dumnezeu, că i-a dat o cruce prea grea. Dumnezeu îi trimite o vedenie; I se arată un câmp întins, pe care erau presărate numeroase cruci. Se uită la ele. Erau foarte multe și deosebite, unele mai mari, altele mai mici. Un glas îi spune: alege pe care

ți place. Atunci omul nostru se îndreaptă spre ele și le privește mai de aproape. Vrea să ridice una, care era mai mică. O ie, dar nu-i place, căci deși era mică era foarte grea. O lasă jos și apoi încearcă mai multe, dar toate i se păreau prea grele. Deodată vede la o parte una mai mare și mai frumoasă. Se uită bine la ea, îi place și o ia. Atunci mulțumit zice către Domnul:

- Doamne, îmi aleg această cruce, Dă-mi-o.

Iar Domnul îi răspunde:

- Tocmai aceasta este crucea ce ți-am dat-o și de care te-ai plâns atâta.

Astfel a înțeles că Dumnezeu, fiecărui om îi dă acea cruce, pe care o poate purta și că oricare altă cruce ce i se pare mai ușoară, pentru el este mai grea decât crucea ce i-o dă Dumnezeu. De atunci, nu s-a mai plâns de greutatea crucii ce o avea, ci a suportat-o cu creștinească resemnare.

Carevasăzică nici noi...

► Așa și noi, să nu ne plângem că crucea ce ne-o trimite Dumnezeu ar fi prea grea și să nu socotim că crucile altora ar fi mai ușoare ca a noastră căci Dumnezeu ne cunoaște puterile noastre și niciodată nu ne dă o cruce mai grea decât o putem purta.

Cu ce mesaj ați dori să încheiem acest dialog al nostru, Părinte Timiș?

► Doresc, doamnă profesor, să adresez celor ce citesc acest minunat jurnal al Țării Banatului, multă sănătate și să le urez să fie mai buni întru toate.

NE-AM INTERESAT PENTRU DUMNEAVOASTRĂ

PENSIILE ÎN ROMÂNIA ȘI PÂNĂ UNDE VA CREȘTE VÂRSTA DE PENSIONARE

Prof. Univ. DR. AUREL MIHUT

Speranța de viață la naștere în România potrivit statisticilor, a fost în anul 2019 de 72,5 de ani pentru bărbați și de 79,6 de ani pentru femei. Mult în urma UE unde în medie speranța de viață a femeilor este de 83,7 de ani, iar a bărbaților de 78,2 ani. Lucrurile se vor complica mai ales din 2032, când vor începe să iasă la pensie așa-zisii decreteți, adică cei născuți imediat după 1966, când regimul Ceaușescu a interzis avorturile.

Fiind generația cea mai numeroasă, iar potrivit un calcul făcut recent de „Ziarul Financiar”, cineva care va avea în 2035 un salariu de 1000 de euro, se va putea aștepta la o pensie de 300 de euro. Altfel spus, pensia de la stat va reprezenta o rată de înlocuire de circa 30% în viitor, față de timpul prezent când este de 40%. La cei 300 de euro se mai pot adăuga cel mult 150 de euro din Pilonul al II-lea, pentru cei care au contribuit la această formă privată.

(Va urma)

VORBE DE ȚINUT MINTE!

„Omul este singurul animal care își înjură soția”. Ludovico Ariosto

„Omul nu e niciodată atât de mare ca atunci când se lasă în genunchi să ajute un copil”. Pitagora

„Oamenii sunt singuri deoarece construiesc ziduri în loc de poduri”. Isaac Newton

„Oamenii se împart în două: unii care caută și nu găsesc, alții care găsesc și nu-s mulțumiți”. Mihai Eminescu

ÎN ATENȚIA CITITORILOR NOȘTRI

APA VA DEVENI CEL MAI VALOROS LICHID DE PE TERRA

Prof. Univ. DR. AUREL MIHUT

Resursele de apă dulce sunt limitate pe Pământ. Doar 2,5% din apa care există pe Terra este dulce și necesară vieții. În viitorul apropiat, apa naturală pe care noi o risipim fără discernământ, indispensabilă pentru viață, ar putea deveni chiar mai prețioasă decât petrolul. Potrivit cercetătorilor, până în anul 2025, circa 1,8 miliarde de oameni vor trăi în regiuni cu lipsă acută de apă.

În atare situație, cea mai bogată țară din lume ar deveni Canada întrucât are cele mai multe resurse de apă. Cu 9.984.670 km², suprafața Canadei este puțin mai mare decât a Europei și de mai mult de 40 de ori mai mare decât suprafața Marii Britanii. Râurile din Canada asigură aproape 9% din proviziile de apă din surse regenerabile la nivel mondial. Totodată, Canada se află pe locul al treilea în lume în ceea ce privește volumul de gheață, după Antarctica și Groenlanda.

Din cauza glaciațiunii extinse, Canada are mai mult de două milioane de lacuri. Din cele care se află numai pe teritoriul Canadei, mai mult de 31.000 au suprafața cuprinsă între 3 și 100 km², iar 563 au suprafața mai mare de 100 km².

VĂ VINDE SĂ CREDEȚI?

149 DE AUTOȚOLURI ÎNTR-UN SINGUR MECI!

Abia încheiatul Campionat European de Fotbal, ne-a oferit și câteva curiozități din lumea sa. Iată câteva din ele:

• Originea îndepărtată a fotbalului se află însă în China antică, aproximativ în secolul al III-lea î.Hr., într-un

joc numit „cuju” și care era practicat ca un fel de antrenament pentru soldați.

• Primul meci internațional de fotbal a avut loc în 1872, între Anglia și Scoția, la Glasgow, și s-a încheiat cu scorul 0-0.

• Arbitrii au apărut pe teren, prima dată, în 1891.

• Penalty-ul a apărut, în fotbal, abia în secolul al XX-lea.

• Cel mai rapid gol din istoria fotbalului a fost marcat în secunda 2,8, de uruguayanul Ricardo Olivera, în 1998.

• Cele mai multe autogoluri dintr-un meci aparțin echipei Stade Olympique de L'Emyrne, din Madagascar, care, în 2006, în meciul contra echipei A.S. Adema, a marcat... 149 de autogoluri!

• Cel mai mare număr de spectatori prezenți la un meci de fotbal s-a înregistrat în anul 1950, din timpul finalei Campionatului Mondial din Brazilia, meciul disputându-se între selecționatele Braziliei și Uruguayului, pe stadionul Maracana. Au fost prezenți în tribune 199 854 de spectatori.

PAGINĂ REALIZATĂ DE PROF. ANA MARIA TAPANOV

Foaia de Birchis

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Mereu este câte ceva de făcut într-o comună, chiar dacă acele lucruri nu le privim ca fiind „majore”

Sunt puțini, foarte puțini oamenii cu care poți baleta în dinamica dialogului cu ușurință cu care o face domnul Ioan Guțu, primarul frumoasei comune Birchis. Om cu vechi state în administrația publică, bun cunosător al sufletului omenesc, prima întâlnire cu domnia sa este marcată pentru intervievator de faptul că Ioan Guțu are toată răbdarea din lume. Dar nici nu s-ar putea altfel, pentru un om iubitor de oameni.

Domnule primar, este adevărat că ați reușit să gospodăriți atât de bine interesele comunei și banii ei încât anul care a trecut primăria comunei dumneavoastră să înregistreze economii remarcabile?

► Da, anul 2020 l-am încheiat cu un excedent de 10 miliarde de lei vechi!

Cum ați reușit domnule să realizați acest lucru?

► Așa cum am mai spus, noi ne-am străduit ca veniturile proprii, atât din taxe și impozite locale, cât și din închirierea unor suprafețe de pășune, să fie încasate în mare majoritate. În același timp, cheltuielile au fost reduse la maxim, mai ales că suntem și într-un an de pandemie.

Ce veți face cu banii economisiți?

► Acești bani economisiți îi vom folosi în cursul anului 2021.

În ce fel?

► Aceste sume vor fi direcționate pentru finanțarea unor proiecte de investiții, care sunt derulate, cum ar fi: DC 78 și DC 104, precum și pentru cofinanțarea unui proiect care este pus la fonduri de mediu, în vederea modernizării iluminatului public stradal, pentru toate satele ce

aparțin comunei noastre.

Mai aveți obiective majore de îndeplinit? Vă întreb asta pentru că, din câte văd, în comuna Birchis, s-au derulat o mulțime de proiecte majore.

► Mereu este câte ceva de făcut într-o comună, chiar dacă acele lucruri nu le privim ca fiind „majore”. De pildă, doresc să definitivăm amenajarea parcului de la fântâna arteziană, având în vedere că noi suntem singurii din zonă care avem fântână arteziană și vrem să profităm de acest avantaj. Apoi, vom întocmi proiecte în vederea construirii de capele mortuare în toate localitățile ce aparțin de comună.

Și în ce privește infrastructura rutieră, mai aveți de lucru?

► Da, și în acest sector mai avem în vedere asfaltarea unor străzi în localitatea Virișmort, precum și achiziționarea unor echipamente pentru utilajele pe care le avem în dotare.

Domnule primar, la ieșirea din localitatea Căpâlnaș, pe partea stângă a drumului ce duce la Săvârșin, se vede construcția, aproape finalizată, impozantă, a ceea ce am înțeles că va fi noul Spital de Psihiatrie din această parte a țării.

► Legat de această nouă clădire, înainte de alte detalii, trebuie să spun și pentru cititorii noștri din alte județe, că la nivelul comunei noastre funcționează un Spital de Psihiatrie, având locația la Castelul familiei nobiliare Mocioni. Administrarea sa se face de către Consiliul Județean Arad, pentru care se plătește chirie destul de mare, anual. Noi, așa cum cred că v-am mai spus și într-o altă întrebare, am hotărât să avem spitalul nostru. În acest sens, am luat hotărârea de a da gratuit suprafața de trei hectare de teren, ca urmare a unei hotărâri a Consiliului Local al comunei Birchis, atribuindu-l astfel gratuit Con-

siului Județean Arad, în vederea construirii unui nou și modern Spital de Psihiatrie. Și, după cum ați observat, lucrarea se apropie de finalizare.

Când preconizați că va fi tăiată panglica acestui edificiu?

► Noi estimăm că va fi gata până în luna august, sau cel târziu septembrie.

Domnule primar, din câte am aflat, domnul președinte al Consiliului Județean Arad, Iustin Cionca, a declarat recent că: «Am decis să nu renunțăm nici la clădirea veche de spital și am cerut managerului de acolo, doamna Claudia Hotăran, să vină cu propuneri ca spațiul respectiv să poată funcționa în continuare. În acest sens, am avut deja discuții și cu proprietarii spațiului și am primit acordul. Am înțeles din discuțiile pe care le-am avut cu administratorii sistemului de sănătate publică din Arad că, din păcate, numărul afecțiunilor psihice este în creștere și asta motivează creșterea numărului de paturi pentru această specializare».

► Domnișoară, în acest caz vor fi, în total, 150 de paturi pentru bolnavii cronici care suferă de afecțiuni psihice. Pentru că actualul spital are 75 de paturi, iar cel nou, care se apropie de finalizare, are tot 75 de paturi.

Domnule primar, dincolo de proiecte majore într-o comună și nu numai, putem vorbi și de obiective stringente, există așa ceva și pe agenda dumneavoastră?

► Desigur, printre lucrările prioritare pe care le avem la nivelul comunității, sunt măsurătorile și înscrierile în Cartea funciară prin Cadastru sistematic, în principiu, în extravilanul comunei Birchis. Aceste lucrări au fost chiar efectuate în mare parte, fiind emise extrase de Cartea funciară.

BIRCHIȘUL DE ALTĂDATĂ

DIN ACESTE DOUĂ CĂTUNE S-A FORMAT BIRCHIȘUL NOSTRU DE AZI

AUREL VODICEAN

Timpul își rostogoli zilele, vârlurind ca apele bătrânului Mureș. Când line, bucuroase de viață, când tumultuoase sub dezlănțuirea puhoaielor. George îndeplinise dorința tatălui, lăsându-se purtat de valul cald al dragostei

pentru aleasa inimii lui – Elena. Asta dorise de la el Ioan Mocioni înainte de a muri, acum câțiva ani: „Să înmugurească lăstarii urmașilor în marea coroană a familiei, preluând și transmițând peste veacuri tradiția urmașilor din Moscopole.” La 19 ani, frumoasa Elena, fata boierului Somogyi, umplu de strălucire curtea și împrejurimile castelului din Birchis. Îl amuza și acum stângăcia nepotului Sandru, când a dansat cu Elena, mătușa lui, atunci, la nuntă. Erau aproape de aceeași vârstă. El își aminti cum se cunoscuseră în Piața Gișelle. Cum o pierduse din ochi pe holul facultății. În mod deosebit își aminti de acea premoniție care îi spusese că drumurile lor se vor întâlni. Pe Elena a amuzat-o timiditatea lui,

văzându-l atât de surprins de a o găsi soția unchiului său.

O porniră cu trăsura în trapul mărunț al cailor spre țarină. „Ely”, așa o desmierda, Ely, avea o fire romantică. Îi plăcea să-și petreacă timpul în mijlocul naturii: prin poienile pădurii, printre grânele țarinei. Îi plăceau amurgurile cu discul soarelui scăpătând după dealuri și turme venind spre stâne în cântec de talângi.

– Geo, mergem să vedem secerătorii?

Cristalul glasului bătu la fel de cald la porțița mereu deschisă a inimii lui.

– Da, draga mea. Acolo mergem.

Îi accepta orice îi cerea. La cei 36 de ani ai lui, o simțea câte odată ca pe un copil, mereu pus pe șotii. Intrară printre „mărilor” întinse ale grânelor, ondulând sub adierile vântului până la brâul de sălcii al Mureșului. Țarina era punctată din loc în loc de focul macilor și albastrul florilor de cicioare.

– Geo, vreau să culeg niște maci. Pentru tine vreau să-i culeg.

– Mie-mi ajungăștia doi pe care îi porți tot timpul cu tine.

Îi înconjoară cu degetul arătător conturul buzelor. Spre a fi mai convingător, îi sărută petalele de mac ale gurii.

– Mitrulee! Oprește.

O ajută să coboare, îndreptându-se spre marginea lanului. Părul ei se confunda cu aurul grâului, căzând în vâlurele printre spice ori de câte ori se apleca să rupă firele de mac. Secerătorii i-au observat. Se îndreaptă de spate. Își șterg frunțile de sudoare. Îi salută cu pălăriile în mâini, unii, alții nu-i salută. Cine știe, poate nu îi văd. Sau nu vor să îi vadă. Coasele au melodia lor când se ascut cu lama întoarsă în sus, scânteind reflexe solare pe deasupra spicelor. Jos, când retează paie în brazdă, au altă melodie. Șuierătoare, înfundată printre smocurile de iarbă și flori. Femeile pologesc făcând snopii. Copiii pun legăturile. Bărbații care nu cosesc leagă și adună snopii în cruci, aliniate de-a lungul hol-delor.

– Geoo, toată marea asta aurie face parte din moșia noastră?

– Da, Leni. De dincolo de fântâna aceea, care se numește „Fântâna lui Turcu”, și până aici, în „Balta Bisericii”, acum aproape o sută de ani se întindea satul Jeieni. Dincolo, unde vezi a doua fântână, „Fântâna de după sat”, a fost vatra satului Pirciș. Din aceste două cătune s-a format Birchisul nostru de azi.

ÎN PUȘCĂRIE, SÂNGELE NU SPUNE NIMĂNUI NIMIC

Citind mărturisirea, din perioada detenției sale, a romancierului și poetului Dumitru Popescu, autorul unui număr mare de volume de proză, poezie și eseuri, detenție petrecută în anii în care, după cum însuși spunea, valoarea umană nu poate fi apreciată în raport cu utilitatea socială, te gândești fără să vrei la vorbele lui Victor Hugo: „Construiește o școală și vei închide o pușcărie”. Din păcate, în România acestor 30 de ani, școlile se tot închid... R.F.

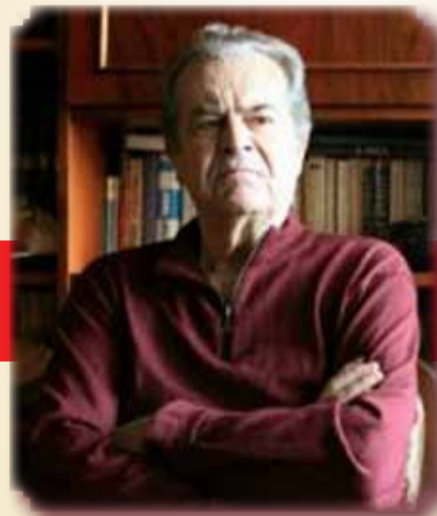
Dincolo de experiența de om călcat în picioare pe nedrept, ca scriitor am avut tragicul privilegiu de a cunoaște o lume de un inedit terifiant. Mi-am dat seama ce înseamnă detenția nu numai pentru victimele înscenării judiciare, ci și pentru nefericiții ce cad în păcat, ce încalcă legea. Majoritatea clientelei pușcăriilor este alcătuită din tineri. În Jilava intră și adolescenți de 15-16 ani care au făcut o greșală ce ține de cruditatea minții, de lipsa de discernământ a vârstei, ca și de conjunctura mizeră în care trăiesc. Trimis după gratii, atunci când orice greșală poate fi încă îndreptată, tânărul este supus unei educații inverse. Viața închisorii este prin excelență promiscuitate. Stau la un loc zeci de bărbați tineri într-un spațiu sufocant. Într-o celulă de șapte paturi dorm 15 sau 16 inși, ceea ce înseamnă mai mult decât doi în pat. Se produce o vertiginoasă schimbare a criteriilor morale, a obiceiurilor, în existența tuturor se insinuează ireversibil perversiunea.

Pentru pușcăriași viața își pierde prețul, ajungând să se devalorizeze total. În accese de furie frecvente, ce ating intensități paroxistice tipice animalului sălbatic, stârnite de orice nu-i intră în voie pușcăriașului strâns în cercul lui de fier, se atentează la viața semenului cu o ușurință deconcertantă. Un obiect fabricat din cozi de lingură, din frânturi metalice, din jucării chiar, devenit armă ucigătoare, este înfipt în accidentalul adversar fără nici o reținere sau teamă de consecințe. În starea în care se află, justiția nu-i mai intimidează. Celui ce are deja 15 ani pentru omor, nu i se mai pot da încă 15 pentru asasinat în închisoare. De obicei nu se ajunge chiar la omor. Se rănesc. Pușcăriașul scoate șișul și-l înfige în burta sau în pieptul pușcăriașului fără să clipească. Așa cum ai bate un cui în perete. Viața, ca atare, își pierde prețul pentru că își pierde miracolul. Nu mai are savoarea misterioasă în dosul căreia funcționează spiritul de conservare. Luptând pentru supraviețuire, omul luptă pentru conservarea unei minuni. Chiar dacă nu este pe deplin conștient, orice om intuiește că reprezintă un miracol al naturii. Acest sentiment, sau instinct, în pușcărie dispare cu desăvârșire. Existența se denudează, se derobează de haloul ei misterios, devine o funcție fiziologică prozaică. Este abolită calitatea omului de ființă cugetătoare în care se produce cea mai mare taină a Universului: gândirea, autocunoașterea, înțelegerea lumii. În ochii celorlalți, individul ajunge o momâie iritantă sau un simplu manechin în care-ți poți înfige cuțitul fără nici o tresărire. Nici sângele nu mai are puterea de impresiune și dramatismul cunoscute afară. Când văd sânge omenesc cei mai sensibili leșină, dar și celor tari li se convulsionează stomacul. În pușcărie, sângele nu spune nimănuui nimic.

Moartea e un fenomen banal. Se moare sub ochii celorlalți așa cum se doarme. Există, chiar lângă celulele noastre, așa-numita secție de reanimare, de fapt o celulă mai mare, cu 10-15 paturi, unde sunt aduși muribunzii. Nu ca la spitalele obișnuite, pentru a fi supuși unui tratament intensiv, de recuperare, ci pentru a muri acolo, pentru a nu deceda în celulă. Muribunzii sunt de grade diferite. Cei cu perspectiva de a mai supraviețui câteva săptămâni, chiar câteva zile, au o rece sau flegmatică ironie pentru cei aflați în ultimile ceasuri ale vieții. Într-o seară, un pușcăriaș mai vârstnic a simțit nevoia să meargă la toaletă. S-a așezat pe WC și, după un timp, i s-a auzit vocea tânguitoare, lipsită de vlagă: „Mă simt rău. Nu mai pot să mă ridic”. Colegii de suferință l-au luat în batjocură. „Morții ăia ai tăi se răzbună. Au venit strigoii și te apasă pe umeri”. În sfârșit, careva i-a întins mâna, l-a ajutat. S-a lungit la loc pe

pat. Au mai făcut glume, până au observat că el nu mai participă la ilaritate, la dialog, nu mai participă la nimic. Unul s-a apropiat și a spus simplu: „A murit”. Acesta este ritualul, despuiat de orice mister și de orice emoție. Oamenii mor acolo ca animalele domestice, ca dulăii de curte, prea bătrâni. Pentru ei nu sunt valabile obiceiurile strămoșești, lumânările, plânsetele, spălatul, mâinile încrucișate pe piept, banul pe gură, bocetul. Toate acestea reprezintă psalmul închinat dispărutului, rămășițelor lui pământeste. Aici, după ce inima a încetat să mai bată, omul este aruncat în camera dușurilor de peste drum de sala de reanimare. Dacă se întâmplă să moară vineri seara, acolo își va petrece, în solitudine și uitare, primele două zile din eternitate. Luni dimineața va fi găsit, poate, cu o ureche sau cu buzele mâncate de șobolani.

Dar există ceva aproape și mai oripilant decât moartea. Automutilarea. Dacă viața celorlalți se devalorizează total, nici propriul trup nu mai reprezintă vreun interes, ba devine agasant. Căci trupul îl constrânge să rămână între zidurile pușcăriei. De sufletul său pușcăriașul este obligat să uite. Dacă n-ar uita, ar înnebuni. Toți pușcăriașii ar înnebuni. Ei trebuie să-și sugrume sufletul. Foarte mulți se transformă în oameni de piatră. O piatră însuflețită. Și tot ce mai rămâne instinct vital folosește folosește pentru punerea în funcțiune a mecanismului împietrit. Pușcăriașul nu numai că participă, în consonanță involuntară cu sinistra instituție ce-l înrobește, la dezumanizarea celorlalți, prin duritate, răutate, batjocură, violență, doar ca să se apere, să poată supraviețui, își ucide propriul suflet. Și mai înspăimântătoare este însă ura împotriva propriei alcătuirii materiale. Sfidând în modul cel mai s c a n d a l o s c o n d i ț i a u m a n ă , se automutilează. Supunându-și propriul trup caznelor,

DUMITRU POPESCU

câtă ușurință își folosesc pușcăriașii bricegele pentru a-și reteza venele! De câte ori nu i-am văzut, purtați pe targă, cu sângele șiroid pe brațe, pe tinerii surprinși pe când își tăiau venele!

Toți sunt tineri. Toți sunt tineri. Unul intrat abia de un an în pușcărie avea în stomac 5-6 linguri și cuțite. Mi-a spus că nimeni nu se poate sustrage climatului și influenței celulei. Se creează acolo o surescitare generală și toți se aliniază fără constrângere. Cei care ar refuza să imite gestul s-ar expune disprețului, dar nimănuui nu-i trece prin cap. Ca oile.

La Rahova se regăsesc și alte elemente ale atmosferei de detențiune politică. În nici o închisoare din țara asta și din lume nu există regimul tăcerii. Noi trăiam într-un cuib de vată. Ne scoteau câteodată pentru a fi duși la cancelarie. Totul pe muște. Pe culoarele acelea nu am auzit, cât am stat acolo, patru luni de zile, un dialog. Nici gardienii nu comunicau prin viu grai. Singurul zgomot ce răsună, când și când pe culoare, era plescăitul degetelor, semn că trebuie să se aștepte; pe alt traseu circula alt grup și nu era permis să ne intersectăm. Luni de zile n-am știut cine e întemnițat în dreapta sau în stânga noastră. Nu comunicam cu exteriorul celulei decât prin vizete. Vizeta se deschidea neauzită. În șoaptă trebuia să te adresezi subofițerului de pe culoar pentru nevoi stringente.

După câte știu unele asociații și-au propus ca țel ameliorarea vieții în închisori. Fără îndoială, un

confort sporit este de salutat. În ce privește așa-zisa educație penitenciară, nu este decât ipocrizie. Chiar cei mai bine intenționați se opresc la paliative. Toate acestea nu ating miezul problemei. Drama nimicirii omului prin detenție rămâne neatinsă. Pușcăria nu este simpla privare de libertate, și cu atât mai puțin o formă de ocrotire a societății împotriva elementelor periculoase. Pușcăria este calea de glisare a omului înapoi, pe treapta animalului, într-un invers proces darwinist, involutiv. Dacă vrem să verificăm ipoteza lui Darwin prin proba contrară, reușim să o facem în pușcărie – după un număr de ani, omul redevine animal. Nu-i vor crește, desigur, blană, coadă, nu-i vor crește caninii ca la tigrul sau leopard, asta s-ar putea întâmpla într-un proces istoric milenar. Dacă am avea poate, curiozitatea și timpul trebuincios pentru experimentat, și am organiza perpetuarea unei categorii de oameni în închisoare, am vedea că animalizarea se realizează mai eficient decât în junglă.

Sunt convins că pușcăriașii sunt oamenii cei mai puțini dotați din punct de vedere al capacității de disimulare. Cei mai agili, mai lipsiți de scrupule, mai înzestrați sub raportul spiritului de conservare nu ajung în pușcărie, deși comit infracțiuni grave. Cei care se îmbogățesc nesocotind interesele altora, călcând pe cadavrele lor, nu ajung la pușcărie. Sunt închiși cei slabi de înger, proști, neputincioși să se ferească. Apoi intră în carusel. Odată ieșiți, recidivează, revin, se înrăiesc și mai mult, crește gradual gravitatea infracțiunilor. Trebuie găsit alt mod de pedepsire a celor ce încalcă legea. Închisoarea a degenerat. S-a transformat în contrariul scopului ei juridic.

Știți ce înseamnă W.C.-ul deschis într-o celulă? Să-ți faci nevoile în văzul tuturor, ca animalele în grajd, la orice oră din zi, chiar în timpul mesei. Există o demnitate și o pudoare elementare chiar la ființele umane cele mai decăzute. A cere unor persoane străine ce coabitează întâmplător să-și exhibeze actele fiziologice, să-și consume în public ritualurile care țin de intimitatea cea mai strictă a individului, înseamnă să atentezi chiar la condiția de om. Faptul nu este distrugător numai pentru cel care

brutalității sadice, își afirmă ura față de speța umană. Cu

se expune privirilor ca într-un galantar, pe stradă, ci și pentru privitorii. Dacă aș mai avea de trăit o viață, și aș dispune de influență în societate, m-aș consacra revizuirii totale a modului de pedepsire a celor ce au greșit față de lege și față de oameni. Nu trebuie să uităm că există o gamă largă de infracțiuni. Unii au ajuns la punctul final. Dar o mare categorie stă în pușcărie pentru greșeli mărunte. Cel mai distrugător pentru conștiința umană este sentimentul nevinovăției ultragiante. Există o deosebire fundamentală între infractorul care suportă consecințele actelor sale, săvârșite în deplina cunoaștere a riscurilor, și omul care nu a făcut nici un rău, asupra căruia cade napasta din senin, ce devine victima unei forțe agresive. Această copleșitoare stare de spirit se întâlnește și în rândul deținuților de drept comun. Unele dintre victimele erorilor judiciare, nu mai spun ca în cazul nostru, ale înscenărilor, nu pot supraviețui, nu-și pot duce până la capăt pedeapsa nemeritată. Mai mult decât orice îi distruge permanenta revoltă împotriva arbitrarului, a acelei fatalități subiective insensibile care i-a răpus.

Există organisme naționale și internaționale care și-au pus efigia apărării drepturilor omului. Celebrul „Amnesty International”, știm cu toții, în perioada regimurilor comuniste din estul Europei avea mult de lucru, își făcea auzită cu putere vocea. După răsturnarea regimului comunist această prestigioasă organizație internațională a amuțit! Când coloratura politică a celor ce suferă opresiunea nu este cea convenabilă organizației, apărarea drepturilor omului devine o vorbă goală, un cuvânt frumos luat în deșert.

Ediție coordonată de Roxana FURDEAN